

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat. Fost Magistrat</i>	AL. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	I. G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președ. la Curtea de Apel din București</i>	E. CRISTOFOREANU <i>Dr. în drept dela Roma Avocat</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confes. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	D. GĂLĂȘESCU-PYK <i>Profesor Universitar Avocat</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADAY <i>Membri în Consiliul Legislativ</i>	I. GR. PERIȚEANU <i>Avocat</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc Avocat</i>	ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Comitetul de Redacție al revistei „Curierul Judiciar” în ședința sa de Joi 12 crt. a cooptat în unanimitate în sânul său pe doi distinși comercialiști și devotați colaboratori: D-nii **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar la Facultatea de Drept din Cernăuți, avocat și **E. Cristoforeanu**, Dr. în drept de la Roma, avocat.

S U M A R

— Lege pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea judecătorească (textul legii).

— *Sine ira et studio...*, de Dimitrie I. Ștefănescu.

— Aplicarea art. 2 lit. c din legea amnistiei dela 6 Iunie 1929, de D. Ștefănescu.

— Pe când stabilitatea legilor? O decizie a Inaltei Curți de Casație Secțiuni Unite, care ar putea avea consecințe grave pentru creditul Statului, de Jak Zaharia.

— Imoralizare legală, de Zed.

— Dincoace și dincolo de bară, de Const. Alexandrescu.

— Codul penal adnotat de M. I. Papadopol, Recenzie de V. Dongoroz.

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de Casație S.-Unite: *Soc. de gaz metan cu Inginer Șaegiu*. (Când are loc admisibilitatea intervenției? Când poate fi cerută neconstituționalitatea unei legi? Art. 247 pr. civ.; Art. 105 Constituție și 29 legea Curții de Casație).

— Idem, idem (Neconstituționalitatea legilor. Cercetarea ei de Inalta Curte de Casație în Secțiuni Unite. Depunerea motivelor. Legea de gaz metan. Neconstituționalitatea art. 6 și 24).

— Curtea de apel s. II: *Dumitru Stănescu cu Nicolae Petrescu* (Partaj. Masa succesorală. Act de înstreinare consimțit de decujus. Valabilitatea lui. Opozabilitatea actului de schimb făcut între soți față de moștenitori, chiar dacă actul n'a fost transcris. Actul nu poate fi fictiv pentru decujus și valabil pentru ceilalți. Depunerea de acte peste termenul legal. Acceptarea discuțiilor. Nu mai poate fi invocată tardivitatea. Act autentic. Lipsă de contra înscris. Proba cu martori).

— Trib. Brașov s. II: *X dat judecății pentru contravenție la legea repausului duminical*. (Neaudierea din oficiu a martorilor asistenți din procesul verbal de constatarea contravențiunii, atrage nulitatea cărții de judecată), cu o *Notă* de Al. Kostachi.

LEGE*)

PENTRU

Modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea judecătorească

ART. UNIC. — Dispozițiunile art. 109, 110 și 119, alin. 2 din legea pentru organizarea judecătorească se modifică cum urmează:

ART. 109. — „Președinții Curții de casație se numesc dintre consilierii sau procurorii acestei Curți și prim-președinții Curților de apel, cu o vechime în grad de cel puțin doi ani împliniți, sau procurul general al Curții de casație”.

„Prim-președintele Curții de casație se numește dintre președinții Curții de casație și procurorul general al aceleiași Curți, fără stagiu în grad”.

ART. 110. — „Procurorul general al Curții de casație, se numește dintre consilierii sau procurorii Curții și prim-președinții Curților de apel, cari întrunesc condițiunile cerute de art. 109, alin. 1, pentru a fi numiți președinți la Curtea de casație”.

ART. 119, alin. 2. — „Se exceptează numirile prim-președintelui, președinților și procurorului general al înaltei Curți de casație, cari se fac de ministrul justiției, fără avizul Consiliului superior al magistraturii”.

SINE IRA ET STUDIO....

Și nici într'un caz polemică nu intenționez, căci așa ceva îmi repugnă și apoi nici nu cadrează cu obiectul cauzei.

Cunosc bine pe distinsul cărturar și magistrat,

*) Votată de Cameră la 5 Martie 1951, de Senat la 7 Martie 1951, promulgată și publicată în *Monitorul Oficial* No. 59 din 12 Martie 1951.

d-l Eugeniu Petit consilier la Curtea de Apel Iași, făuritorul frumoaselor îndrumări ce le așterne prin „Curierul lunilor” publicate în revista „Curierul Judiciar”.

De aceia, cu atât mai mult mă declar nedumerit și nu înțeleg de ce, prin acele curiere, d-sa nu privește simpatie pe magistrații delegați la Comitetele de Revizuire.

Nu voesc să apar pe nimeni și mă cutremur la gândul că s'ar tălmăci altfel durerea sufletească ce încere, când văd că magistrații sunt împărțiți în tineri și bătrâni, grăbiți și negrăbiți, meritoși și almintreli, profitori sau desinteresati, adevărați magistrați și pseudo-magistrați.

Cum oare ? numai magistrații dela Tribunale, Curți de Apel și Casație cu misiuni în străinătate sau având delegația de a presida în țară, aproape permanent, diferite comisiuni disciplinare dela C. F. R., P. T. T., Ministerul Muncii, învățământ etc... sau în diferite comisiuni prevăzute de alte legi speciale, ca: legea agrară, fiscală, naționalității, titluri la purtător sunt „adevărați magistrați”, iar cei delegați la Comitetele de Revizuire nu sunt magistrați adevărați ?

Știam — și o cred și astăzi — că magistratura e un corp select, unic, tare ca o stâncă de granit în zbuciumul de azi al valurilor sociale adesea necurate și care trebuie ferită de plesnituri prin care ar putea să se infiltreze miazme.

Asistăm, în vitregia timpurilor de astăzi, mai ales de după război, la omagiul ce se aduce zilnic magistraturii, căci nu e lege care să nu dea în sarcina ei și să nu apeleze la ea, în judecarea și rezolvarea celor mai varii chestiuni, oborând-o și dezorientând-o adesea, multiplele diferende ce i se pun spre deslegare.

Și când, prin legea de organizare a Comitetelor de Revizuire, s'a apelat din nou la magistrați, făcut-au ei o scoborâre din corp, primind delegațiunile în Comitetele de Revizuire ? (nu Comisiuni Administrative cum le botează d-l consilier Petit).

Toate celelalte delegațiuni sunt acceptabile și numai cele dela Comitetele de Revizuire, nu ?

Totuși cel mai mare magistrat al țării din acel timp a îndrumat și sfătuit la primirea acestor delegațiuni.

• Și când d-l Georges Ripert, distins profesor la facultatea de drept din Paris, în drumul său prin țara noastră, s'a interesat de aceste instituțiuni — de Justiție administrativă — și dacă actualul Ministru de Interne, în ședința Senatului dela 22 Ianuarie 1931 cu ocaziunea discuției legii de modificare a unor articole din actuala lege pentru organizarea administrațiunii locale a declarat : „Și, d-lor, vă afirm aci, că am credință că la Comitetele Locale de Revizuire și la Comitetul Central de Revizuire, se face magistratură și nu politică. Ca dovadă că este așa, este faptul că adeseori par-

tizanii noștri le bănuiesc că favorizează pe liberali, iar liberalii bănuiesc că favorizează pe partizanii noștri”. Aceasta este o dovadă, că acolo nu sunt liberali, nici național-țărăniști, și aceasta a fost scopul legii.

Așa fiind, nu e oare cu putință că și aceste instituțiuni să fie declarate cândva „de ordin constituțional”, ca și mult oropsitul în trecut „contencios administrativ” ? și nu e mai nimerit să fie sprijinite ?

Dar magistrații delegați la Comitetele de Revizuire întrucât pot fi mai slabi decât ceilalți cari funcționează efectiv în Curți, când acelaș consiliu superior al magistraturii — respectat de toți împreună cu d-l consilier Petit — i-a triat, propus la avansare și delegat la Comitetele de Revizuire ?

Cât despre vechimea lor în magistratură, anuarul poate da răspuns și tot din anuar se poate constata că mulți d-nii consilieri cari au fost avansați în acelaș timp și cari funcționează efectiv în Curțile de Apel sunt mai tineri decât cel mai tânăr consilier de Curte avansat și delegat în Comitetele de Revizuire.

Pe baza considerațiunilor de mai sus, credem că „nu atrași de avansări neașteptate și mirajul unor diurne cu nimic justificate” i-au determinat să primească delegația la Comitetele de Revizuire, ei numai dorința de a face magistratură și în aceste noi instituțiuni.

N'au părăsit deci, vechea lor carieră ei sunt în activitatea și continuarea ei.

Ar rămânea în discuție „cheltuelile de reprezentare” (nu diurne) ce se plătesc în plus consilierilor de Curți delegați în Comitetele de Revizuire.

Dacă sunt sau nu justificate aceste „cheltueli de reprezentare” nu eu o să mă pronunț, dar aceiaș întrebare se poate pune și pentru „cheltuelile de reprezentare” acordate și celorlalți magistrați. A se vedea bugetul Ministerului de Justiție pe 1931.

Afirm însă cu convingerea ce mi-o dă răspunderea celor scrise până acum în diverse reviste juridice, că în prezent foarte mulți magistrați ar dori să aibă delegație la Comitetele de Revizuire.

Dar pentru ca această dorință să fie scutită de orice bănuială — magistratură nici măcar bănuită nu trebuie să fie — aș propune să se modifice legea în sensul ca delegațiunea să fie obligatorie pentru toți (ca cea de inspector judecătoresc, procuror general), suprimându-se „cheltuelile de reprezentare” chiar dacă prin această alternare s'ar slăbi cumva continuitatea sistemului de studiu și activitate inaugurat la Comitetele de Revizuire, cari de abia au împlinit un an de existență.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

DIMITRIE I. ȘTEFANESCU

Consilier la Curtea de apel Cernăuți s. I

Delegat președ. al Comitet. local de revizuire Cernăuți

Aplicarea art. 2 litera c. din legea de amnistie dela 6 Iunie 1929

Acest articol prevede, că nu beneficiază de această amnistie „infractorii față de cari se va dovedi că au suferit în ultimii 3 ani o condamnare anterioară, privativă de libertate, pentru un termen mai mare de 6 luni”.

În lumina dispozițiilor lui și voind să beneficieze de el, acuzatul Gheorghe Costan Reuț, trimis în judecată cu rechizitorul introductiv de instanța no. 841 din 11 Februarie 1929 al Parchetului Tribunalului Suceava pentru faptele de violare de domiciliu și distrugere prevăzute și pedepsite de par. 85 literele a și c, și 83 c. p. buc., comise prin aceea, că în noaptea de 3 spre 4 Octombrie 1928, în comuna Sf. Ilie, împreună cu alții au năvălit în ograda casei lui Mihai Copceac și au spart ferestrele, ușa, aruncând cu pietre în casă, a susținut în ședința dela 10 Octombrie 1929, că deși în cursul lunii Februarie 1929 a fost condamnat în mod definitiv de către Curtea cu jurați de pe lângă Trib. Suceava, pentru alt fapt, la 10 luni carceră grea, totui, cum această pedeapsă i-a fost redusă la jumătate — 5 luni — în baza art. II litera a al Decretului de grațiere publicat în Monitorul Oficial No. 102 din 13 Mai 1929, și cum faptele descrise în rechizitorul precitat, comise înainte de 1 Decembrie 1928, sunt amnestiate în baza zisei legi de amnistie, el nu poate intra în excepțiunile prevăzute de art. 2 litera c și a conchis la aplicarea amnestiei.

Reprezentantul parchetului s'a opus, invocând dispozițiunile acestui din urmă articol.

Tribunalul considerând că înțelesul art. 2 litera c din citata lege, este a se interpreta în sensul, că acei infractori cari au suferit pedepse de peste 6 luni până la publicarea legii de amnistie nu pot beneficia de dispozițiunile ei, legiuitorul cerând ca infractorul să fie pedepsit, nu însă să fi ispășit pedeapsa, a respins cererea de amnistie, procedând la judecarea fondului.

Socotim că tribunalul a dat o soluție legală interpretând corect dispozițiunile art. precitat, și aceasta pentru următoarele considerațiuni:

Mai întâi: din examinarea textuală a articolului, se învederează că legiuitorul a pretins o condamnare bine înțeles definitivă și irevocabilă — iar nu o ispășire de pedeapsă, căci altfel n'ar fi întrebuintat expresiunile: „au suferit”, „o condamnare”, „privativă de libertate”, ci ar fi zis „cari în ultimii 3 ani au ispășit — împlinit o pedeapsă mai mare de 6 luni”.

Că este așa, și că legiuitorul văzând în speță recidiva, a derogat de la principiile prevăzute în art. 7, 41, 42 c. p. român după care condițiunea esențială pentru recidivă, este ca prima pedeapsă să fi fost irevocabilă și să fi fost executată, rezultă nu numai din redactarea și examinarea minuțioasă a textului — argument de text — ci chiar din expunerea de motive, care spune: s'au exceptat astfel: „cei condamnați în ultimii 3 ani dela pedepsele privative de libertate, mai mari de trei luni, și cari prin această recidivă s'au făcut nedemni de indulgență, deoarece au spulberat nădejdea unei eventuale amendări pe această cale”.

Aceasta fiind adevărata și stricta interpretare ce reclamă dispozițiunile art. 2, litera c, apărarea acuzatului că nu este exceptat dela amnistie; că adică, condamnarea precedentă fiindu-i redusă la 5 luni, n'ar mai fi încadrat de depozitiunile art. 2, litera c, apare

și se privește nefondată, căci decretul de grațiere No. 1468 din 13 Mai 1929, care are caracterul unei grațieri colective nu stinge acțiunea publică, „ci numai remite sau atenuiază pedepsele pronunțate printr'o hotărâre definitivă”. (Decusară, Codul amnestiei).

În speță, grațierea de care a beneficiat acuzatul n'a atins condamnarea definitivă de 10 luni carceră grea și nici sentința definitivă prin care Curtea cu Jurați i-a dat această condamnare, ci i-a atenuat — înjumătățit — numi pedeapsa, în consecință, în cadrul dispozițiilor art. 2, litera c, din legea de amnistie acuzatul Gheorghé Constan Reuț este recidivist și ca atare faptele sale prevăzute în rechizitorul precitat nu pot beneficia de legea de amnistie din 1929.

Suceava 15 Octombrie 1929.

D. ȘTEFANESCU
Președintele Trib. Suceava

PE CÂND STABILITATEA LEGILOR?

O Decizie a Inaltei Curți de Casație și Justiție Secțiuni Unite care ar putea avea consecințe grave pentru creditul Statului

Art. 2 din legea, pentru încurajarea construcțiilor din 3 Ma 1927. Legea (Trancu-Iași) față de abrogarea acestui text, prevăzută prin Art. 17 al. penultim din Legea pentru modificarea legii contribuțiilor directe din 1929

Intr'un ziar din Capitală cu data de 6 Martie 1930, am citit următoarea informațiune:

Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație au judecat eri recursul unor proprietari cari au clădit pe baza legii de încurajare a construcțiilor din 1927 ale cărei dispozițiuni privind scutirea de impozite au fost abrogate prin legea din 1929.

Din partea proprietarilor au pledat d-nii avocați Gr. Trancu-Iași, Istrate Micescu, Mircea Djuvara și Oromolu.

Autorul legii, fostul ministru al muncii, a stat până în ultima clipă în ședință apărând cu căldură și entuziasm legea pe temeiul căreia s'a construit de peste 80 miliarde lei.

D-l Trancu-Iași a spus că nu apără clădirea veche, ci construcția nouă, modernă, la temelia căreia trebuie să stea principiul respectării angajamentelor, legilor a drepturilor căștigate.

Inalta Curte a respins recursul, considerând că legiuitorul e în drept să procedă la modificarea regimului fiscal.

Speța asupra căreia Secțiunile Unite ale Inaltei Curți s'au pronunțat, socot că trebuie relevată, pentru că în cauză nu e vorba de interesul unor împričinați, ci de un interes cu mult mai superior, concretizat prin însuși creditul țării.

În cazul în care ne ocupăm, e vorba de un drept câștigat printr'o lege anterioară de către proprietarii clădirilor nouă zidite sub imperiul acelei legi și cari drepturi le-au fost știrbite printr'o lege recentă cu caracter fiscal.

Curtea de Apel din Cluj, S. II prin Decizia No. 1036 din 1930 c. II într'o speță de acest fel casând hotărârea Comisiunii de Apel, se sprijină între altele, în decizia ei, pe următoarele considerente:

„Legiuitorului nu i-se poate presupune aceea intențiune imorală că urmărind constant un scop de mare importanță, a-nume încurajarea construcțiilor de locuințe când pt. realizarea acestui scop, a găsit necesar să acorde cetățenilor diferite în

lesniri, așa între altele și scutiri de impozite, stimulând astfel persoanele juridice și particulare să-și investească capitalurile lor în clădiri, să vie după un oarecare timp cu o nouă lege prin care să priveze pe constructorii de case și de avantajele dobândite, iar pe de altă parte prin această măsură să contribuie la sdruncinarea prestigiului și creditului statului, pierzând cetățenii și străinătatea încrederea în promisiunile și angajamentele statului, când acesta ar face dovadă că ar avea de obicei să nu respecte drepturile câștigate și garantate prin legi“.

Cu toată argumentarea aceasta plină de logică și de curaj, Secțiunile Unite ale Inaltei Curți, au consacrat totuși principiul că legiuitorul e în drept să procedă la modificarea regimului fiscal. Nu cunoaștem încă considerentele acestei importante Decizii. Fie-ne permis însă — cu tot nețărâmuritul respect ce-l purtăm Inaltului Areopag — să ne arătăm nespuse de surprinși față de această cu totul neașteptată Decizie ce a pronunțat în speța de față.

E într'adevăr de nețărăduit că legiuitorul e în drept să procedă la modificarea regimului fiscal, dar acestui principiu de generalitate i se opune însă o foarte importantă excepție și anume: Impozitele sunt de două feluri: impozite directe și indirecte ce se pun de puterea legiuitoare și cari se desființează tot de ea, *fără nici o participare a contribuabilului, și impozite cari iau naștere pentru stat tocmai dn această participare a celui ce urmează să le suporte și puterea legiuitoare care le consfințește*. În acest din urmă caz, impozitele sunt rezultatul sau mai bine zis, „efectul unei cauze“.

Prin legea pentru încurajarea construcțiilor pentru locuințe a d-lui Gr. Trancu-Iași, s'au acordat acelor ce vor construi în condițiunile acestei legi de încurajare, anumite înlesniri și scutiri de impozite pe termene diferite. În acest caz, impozitele respective ia cari aceste clădiri ar urma să fi fost impuse, sunt „efectul“ unei „cauze“: noile construcțiuni. În acest caz, raportul juridic între constructor și stat se rezumă pe principiul: *dă-mi, să-ți dau*, sau mai explicit zis: Statul, prin legea aceasta de încurajare a zis către cetățean: Rezolvă această grea sarcină pe care eu Stat nu o pot rezolva prin propriile mele mijloace, și fă construcții înmulțind locuințele a căror lipsă a devenit un adevărat pericol social, iar în schimb eu Stat, te ajut pe tine constructor, scutindu-te de anumite impozite pe termene anumite prevăzute în legea de încurajarea construcțiilor“.

Cetățeanul adresându-se Statului, i-a răspuns: „E greu, e foarte greu, față de scumpetea mâinei de lucru și materialelor să ridic construcții nouă și mari, mai ales că nu am nici banii suficienți necesari, dar ca bun cetățean, primesc să te scap în limita puterilor mele de această încurcătură, lipsa de locuințe, dar cu condițiunile, pe deoparte să scoți noile clădiri de sub regimul legii chiriilor, iar pe de altă parte să mă scutesti într'adevăr de impozitele așa cum te-ai învoit; pentru acest scop, acordul nostru să fie constatat printr'o lege sancționată cu toate formele legale, căci pe lângă siguranța ce trebuie să o am eu constructor în socoteala de rentabilitate ce mi le fac, trebuie la rândul meu să asigur de aceiaș rentabilitate și pe creditorii dela care mă împrumut în vederea acestor construcții, și ca atare că voi fi în măsură să le achit sumele cu care mă împrumută“.

Din exemplul acesta destul de elocvent, se poate vedea fără a fi nevoie de prea mare pătrundere, că în speța e vorba de o convențiune între părți, care con-

form principiul fundamental, formează lege. În acest acord intervenit între Stat și constructor, legea respectivă este contractul dintre părți, un contract care în locul pecetei unui tribunal oarecare unde ar fi fost autentificat, poartă Marele Sigiliu al Statului cu sancționarea M. S. Regelui, după prealabila votare a Corpurilor legiuitoare.

Dintr'o statistică prezentată de către D-l Grigore Trancu-Iași cu ocazia dezbaterii aceste spețe, a dovedit că, următor legii de încurajare făurite de d.-sa, s'a clădit în decursul anilor ce a urmat ființării ei, pentru o valoare de circa *Opt zeci de miliarde de lei* numai în București. Această investițiune nu numai că a redus simțitor criza de locuințe ce luase pe timpuri un caracter social de o gravitate îngrijorătoare, dar a dat de lucru atâtor nenumărați meseriași calificați și muncitori cu palmele, contribuind astfel și la prosperitatea economică a țării.

Ori aceste investițiuni cari au dat asemenea rezultate, au fost în imensa lor majoritate consecința legii de încurajarea construcțiilor; fără această încurajare deci, statul rămânea și cu chestia locuințelor nerezolvată, meseriași, muncitorii și toată economia și industria țării fără acest rulment considerabil de bănel necesitat și investit după urma acestei legi de încurajare, iar statul din punct de vedere fiscal, lipsit chiar pentru viitorul determinat prin legea în chestiune de resursele fiscale pe cari noile clădiri ridicate sub imperiul acestei legi, i le-a asigurat.

Așa dar, rezultatele de mai sus, sunt urmarea legii de încurajarea construcțiilor; cetățeanul constructor a executat construcțiile, în schimb, Statul i-a dat avantajele respective; un contract perfect între părți a intervenit.

Ori, în materie de convențiuni, ele nu se desființează de cât după interesul sau voința uneia dintre părțile contractante, fie chiar dacă e vorba de Stat.

Ajungând deci de unde am plecat în argumentarea noastră, repetăm ceia ce am spus mai sus: E într'adevăr de nețărăduit că legiuitorul e în drept să procedeze la modificarea regimului fiscal, așa precum și Secțiunile Unite ale Inaltei Curți a hotărât, dar în speța acest principiu nu-și are locul, nefiind vorba de un impozit fiscal în genere, ci de un venit al Statului la care s'a ajuns printr'o convențiune între Stat și Cetățean, convențiune consacrată prin legea în chestiune.

Impozitele ce Statul e în drept să le modifice ori când și ori cum ar socoti organele legislative, pornesc dintr'un *Imperativ* al Statului prin dreptul său regalian; impozitele ce se creiază printr'un *Apel* al Statului către cetățean, și prin răspunsul *Benevol* al cetățeanului la acest apel sub condițiunea anumitor avantaje ce Statul le promite în mod solemn, nu se pot modifica, ele fiind efectul unei convențiuni și ca atare se conduc după principiile regulilor respective; ori ce abatere de la acest principiu sfânt, ar fi egal cu o *confiscare*, oprită formal prin Constituție, fie chiar când această confiscare s'ar face în folosul Statului și din ori ce rațiune.

Dacă Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație, cu un prilej cât mai apropiat nu ar reveni cu o interpretare limitatorie a principiului pe care l'a statuat, păstrând acest principiu numai în cazul impozitelor *Imperative*, nu și celor izvorâte din acordul dintre Stat și particulari, cum e în cazul legii Trancu-Iași, am trăit durerosul prilej de a vedea impunându-se o legiferare specială în această direcțiune cu ocazia di-

feritelor convențiuni ce Statul ar fi obligat să le facă cu finanța străină mai ales.

Și cu drept cuvânt, ce siguranță ar putea avea capitaliștii străini, cari investind sub diferite forme capitalurile lor la noi în țară sub imperiul unor legi ce le-ar crea anumite avantaje, avantaje rezultate dintr-o discuție și un acord prealabil bine determinat, să se vadă într-o bună zi despuiați de aceste avantaje printr-o lege ce i-ar năzări unui anumit ministru, mult mai dornic de a-și satisface o vanitate de cât de a servi interesele Statului? Ce impresie poate face asupra străinătății o asemenea interpretare, când din cauza instabilității legilor noastre, reprezentanții Statului nostru, tratând, chiar acum un împrumut, se izbesc de rodul instabilității legilor noastre, impunându-se de către capitaliștii străini condiții cari jicnesc demnitatea noastră de Stat mare și independent?!

Iată de ce, relevând părți din considerentele Deciziei Curței de Apel din Cluj, am calificat această deciziune nu numai drept logică, dar și *curagioasă*, pentru că a prevăzut consecințele grave și precedentul periculos ce l-ar putea crea călcarea din partea legii a unui principiu fundamental, ce din contra e în menirea ei să-l apere.

D-l Grigore Trancu-Iași, fost ministru și făuritorul legii ale cărei principii le-a apărat înaintea Inaltului For pentru o rațiune superioară de Stat, poate fi mulțumit de a-și fi făcut întreaga datorie; deși deciziunile Secțiunilor Unite ale Inaltei Curți sunt inapelabile în spețele în care s'a pronunțat, numai în fața deciziunilor Dumnezești nu rămâne de cât greaua consolare, pentru cele pământestii, mai rămâne *speranța*, revizuirii la o altă soluție într-o împrejurare viitoare.

Ca unul ce am pentru Magistratură un cult fără prihană, ce văd în fie care Magistrat un Apostol al sfintei credințe ce se cheamă „*Dreptate*” iar în Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație și Justiției, harul adevăratei Dumnezeiri coborâtă pe pământ, în tocmai ca și drept credinciosul care în fața unei întâmplări imposibil de prevăzut, soave o clipă în credința sa, îndoindu-se de infailibilitatea dreptății Dumnezești, pentru ca de îndată să revină din răstăcere la credința adevărată. — cer iertare pentru faptul de a-mi fi permis să discut și să critic această deciziune, și afirmând smerit încrederea în înțelepciunea judecătorilor, mă întreb totuși: *Pe când stabilitatea legilor?*

JAC ZAHARIA

IMORALIZARE LEGALĂ

Statul nu poate exista prin el însuși, el ar fi inexistent fără indivizii ce-l compun, de aceea deși superior în forță față de individ, Statul existând numai prin individ trebuie să-i respecte personalitatea și să-i înlesnească prosperarea în toate domeniile. Dacă pentru progresul omenirii e necesară o autoritate suverană și dacă această autoritate nu poate rezida decât în Stat, aceasta nu înseamnă că autoritatea Statului e arbitrară și că nu e îngrădită de *morală* și de scopul însuși al Statului. De aceea Statul modern e un Stat de Drept care trebuie să respecte Morala și dreptul obiectiv. În consecință Statul trebuie să respecte interesele legitime ale indivizilor ce-l compun. Cam aceste sunt părerile Profesorului Louis Le Fur expuse în cartea sa *Races, Nationalités, Etats*.

Când autoritatea supremă a Statului creiază pentru propășirea individului, serviciu public și când aceste servicii nu pot fi astăzi conduse decât tot de indivizi, raportul dintre această autoritate și indivizi nu poate fi bazat decât pe *regula morală*.

Funcționarul Statului nu poate reacționa decât în două feluri atunci când atotputernicia primului l'ar leza: să sufere sau să plece; aceasta deoarece el făcând parte dintr'un serviciu de interes general, nu poate împiedeca normala funcționare a acestuia pentru nemulțumirea sa. Statul dacă prin însuși existența sa are obligația de a asigura funcționarea continuă și normală a acestor servicii, are tot odată și obligația morală de a asigura celor ce muncesc în sfera sa, o existență umană. Am spus umană, înțelegând prin aceasta, o existență compatibilă cu sfera de activitate a funcționarului; întru cât tot Statul este obligat de Morală să înlesnească munca fiecărui individ conform aptitudinilor sale.

Nu e admisibil ca Statul să spuie unui funcționar public după ce acesta a servit 30 de ani și a ajuns la o funcție înaltă: „trăește cu 15.000 lei pe lună, sau dacă nu-ți place pleacă”, când e notoriu că nu se poate trăi cu un asemenea salariu atunci când ocupi o înaltă demnitate. (Exemplu: un Consilier de Curte de Apel primește azi în mână 17.000 lei din care trebuie să mai plătească lunar 2000 lei pentru global). Prin o asemenea procedură Statul *constrânge* pe funcționari să primească condițiunile silindu-i tot odată să nu mai fie integrii, *căci pentru un om cu o anumită cultură nu numai foamea formează o constrângere ci și imposibilitatea de ași procura și alte lucruri care pentru un om cult sunt tot atât de indispensabile cași pâinea*.

Nu e de conceput ca aceiași autoritate supremă să facă deosebiri arbitrare între funcționari; unora aplicându-le în mod real impozitul de sacrificiu, sau mai bine zis sacrificiu de operetă, iar *altora* să le restituie acest impozit în mod deghizat și atât de ingenios încât să rezulte o sporire de salariu!

La fel de inadmisibil e faptul că în stabilirea impozitelor nu există nici un fel de logică. Cum poate fi logic faptul ca un judecător de ocol să plătească anual 70.000 lei impozite (peste 5000, reținere lunar, plus globalul) la un venit, socotit circa 160.000 lei, *ceia ce înseamnă o preluare de peste 40 la sută din venit, cât timp nici măcar unui liber profesionist sau rentier de dată ultra recentă, la aceeași sumă, nu i se aplică o asemenea cotă?*

Cum trebuie socotit faptul că sub pretextul descentralizării, se dă posibilitatea unor categorii de funcționari publici, de o utilitate discutabilă, ca salariile să le fie *votate* în fiecare an, pentru ca din ziare să avem exemple foarte dese de salarii ce variază între 30.000—100.000 lei lunar?

Prin atari măsuri Statul înfrânge regula morală și imoralizează pe indivizii ce-l compun, mai ales când este știut că o necesitate imperioasă comandă ca anumiți funcționari, și din această categorie fac parte cei dintâi, magistrații, nu pot avea nici o altă ocupațiune nici măcar prin soțiile lor, fiind reduși să trăiască numai din salariu.

Un exemplu din trecutul apropiat ne arată că în epoca inflației monetare, Statul German cât și cel Austriac măreau zilnic salariile funcționarilor pe baza indexului de scumpete, tocmai fiindcă aceste State înțelegeau să respecte regula Morală și să menție nestirbită cinstea cetățenilor.

Cum suntem în epoca satisfacerii interesului personal și momentan, *teoria Statului, Morala, Logica, exemplul trecutului*, nu prezintă nici un interes și se pare că nici consecințele unei atari stări nu preocupă pe nimeni, deși arta de a prevedea e cea dintâi calitate a unui bun guvernant.

ZED.

Dincoace și dincolo de bară

Terminând articolul său „Dela barou la Ministerul de Justiție” publicat în *Curierul Judiciar* Nr. 14, d-l Eug. Petit, consilier la Curtea de Apel din Iași, nu vede nici un neajuns, dacă printr'un imperativ categoric legal, foștii miniștri de justiție, ar fi oprți dela exercițiul profesiei de avocați pledanți, cinci ani de zile, după ce au fost desărcinați de calitatea de miniștri cu care au fost investiți temporar.

Intr'o concepțiune dreaptă nu se poate tăgădui miniștrilor de justiție, dreptul de a-și afirma dorința vie, de a consolida corpul judecătoresc cu elemente realmente meritorii și de a manifesta o sinceră admirațiune în năzuința și sârguința magistraților adânc pătrunși de rolul lor social.

Este de nătăgăduit, că în constituirea vieții moderne, înalta tensiune a mecanismului unui stat constituit este legată de valoarea incomparabilă a unei justiții bine formate și miniștri de justiție, cari își înțeleg sarcina de a observa cu strictete funcțiunea efectivă și continuă a acestui reazăm primordial merită recunoștință dela țara întreagă.

Dar de aci nu se poate amesteca neapărat temerea că atunci când acești miniștri vor trece de dincoace de bară dincolo, magistratura cu o vădită suprafață morală, va putea fi bănuită că-și va manifesta recunoștința pronunțând, cu un imperceptibil zâmbet, sentințe colorate prin parțialitate, ce vor fi apoi repetate neconținut de cutezanța unora, făcând astfel să se peară tăcuta încredere pe care justițiabilii trebuie să o aibă în jurul ideii de dreptate.

Temeri de natură aceasta, evident, că astăzi nu mai sunt cu puțință.

Inamovibilitatea a dat magistraților independența așa că nu mai sunt în inferioritatea implicată altă dată de fapte născute din situațiunea de atunci a amovibilității cu toate derivatele ei.

În această privință este de netăgăduit, că remarcabila corectitudine cu care magistrații și-au îndeplinit oficiu după război, când nevoi de tot felul au clătinat sufletele, i-a caracterizat cu o atitudine demnă de o meritată atențiune.

Deci prezenta foștilor miniștri dincolo de bară nu poate să aducă pe magistrați în situațiunea de a manifesta atitudini din cari ar naște temeri pentru rătăcirii inopinate, cu posibilități de voință ascunsă, și satisfăcătoare.

Că se găsească câte odată justițiabili, cari împrumutând o mină de cea mai deplină jale, vor manifesta îndoeli eftine, satisfăcând astfel o pornire a sufletului lor, se poate, dar cu psihologia acestora nu este îngăduit să se confunde sufletele curate ale întregii magistraturi.

Acesta este adevărul.

Dar proiectul de lege, care ar decreta o astfel de interdicere, mai are o latură caracterizată în special de

o zdruncinare profundă a siguranței de ocrotire a magistraturei.

Interzicând accesul la bară foștilor miniștri de justiție, cinci ani după demitere, se va determina elementele de valoare să rămână dincolo de bară, așa că magistratura va fi lipsită de acele elemente, cu însușiri de superioritate, cu inteligența și curajul atât de necesar spre a o ocroti de cutezanța acelor, cari fără nici un scrupul, vor căuta să profite de acest prilej favorabil pentru satisfacerea intereselor personale, în opozițiune cu bunele preocupări generale profesionale, cari trebuie mult apropiate de interesele vieții obștești.

În asemenea situațiune se cuvine, deci cu dreptate îndepărtarea ori căror cauze, cari ar putea da naștere la o astfel de stare de lucruri, fără nici o utilitate și atât de primejdioasă.

CONST. ALEXANDRESCU
Magistrat. — Călărași-Ialomița

RECENZIE

MIHAIL I. PAPADOPOLU, *Codul Penal Annotat*, Suplimentul I, pag. 122, București, 1931. — Prețul 100 lei.

Nu a trecut nici anul de la aparițiunea „Codului Penal Annotat” și d-l președinte Papadopolu ne oferă o nouă lucrare „Suplimentul I” la Codul annotat, căruia desigur îi vor urma treptat, treptat, alte suplimente.

Desigur ideea aceasta de a ține opera inițială în pasul jurisprudenței și doctrinei evoluând, prin etajarea unor suplimente periodice, trebuie socotită nu numai ca fericită, dar demnă de imitat.

În acest prim supliment, autorul a cărui competență este tuturor cunoscută, ne oferă un bogat și prețios material jurisprudențial, alcătuit din cele mai recente jurisprudențe române și străine, interesând cele mai importante și mai frecvente chestiuni ce se ivesc în aplicațiunea practică a dreptului penal. Alături de jurisprudențe întâlnim la tot pasul în noua lucrare a d-lui Papadopolu numeroase și utile trimiteri la lucrările de doctrină și la adnotațiunile din publicațiunile române și străine, unele din acestea spre marea înlesnire a cititorilor fiind redată chiar în extenso.

În fine, sub formă de anexă, volumul cuprinde o serie de legi speciale recente, cu dispozițiuni penale foarte des aplicabile și deci foarte necesare practicianului.

Am avut ocaziunea să evidențiem meritele Codului Penal Annotat a d-lui Papadopolu în coloanele acestei reviste acum câteva luni; ci bine, noua lucrare nu numai că întrunește aceleși merite dar urcă spre acel superlativ pe care îl poate atinge un cod annotat și care marchează desăvârșirea acestui gen de literatură juridică.

Cert, d-l președinte Papadopolu nu are pentru dreptul penal numai predilecțiunea juristului care lucrează mereu în cadrul aceleiași discipline juridice, ci d-sa are și pasiunea specialistului consacrand dreptului penal cu o statornicie neclintită, toate și puțințele clipe libere pe care i le poate lăsa atât de multiplele lucrări ale unui cabinet de instrucțiune.

La mulțumirea sufletească pe care i-o dă însă această muncă dezinteresată, trebuie să adauge, ca o binemeritată răsplată, mulțumirea pe care i-o aducem noi ceilalți specialiști și practicieni pentru prețioasele d-sale contribuțiuni ce ne sunt atât de utile.

VINTILA DONGOROZ.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI J. ST. S.-UNITE

Audiența dela 2 Octombrie 1930

Președinția D. OSCAR N. NICULESCU, Prim. Preș.

Soc. de gaz metan cu Ing. N. Saegiu și alții

Jurnal No. 104

Intervenție. Condiție de admisibilitate. Art. 247 pr. civilă.

Neconstituționalitatea legilor. Pricini de natură urgentă. Art. 29 legea organică a Inaltei Curți.

Neconstituționalitatea legilor. Cercetare. Poate fi cerută și atunci când nu interesează în mod absolut pricina și pricina nu poate fi rezolvată și pe alte temeuri juridice. Art. 103 Constituție și art. 29 legea Curții de Casație.

1) *Conform art. 247 pr. c., oricine are un interes legitim, născut și actual într-o pricină ce se urmează între alte persoane, va putea cere să stea în instanță pentru apărarea drepturilor sale, sau ale uneia din părțile prigonitoare.*

2) *Potrivit art. 29 legea organică a Inaltei Curți, chestia de neconstituționalitate urmează să fie judecată de urgență și cu precădere înaintea altor cauze.*

3) *De nicăeri nu reese că, numai atunci se poate cerceta constituționalitatea, când legea ar fi absolut necesară și concludentă pentru judecarea procesului de fond și că, ori decât ori acest proces se poate rezolva și pe alte temeuri juridice, părțile nu ar mai putea cere și obține suspendarea, spre a se judeca neconstituționalitatea.*

S'a luat în cercetare cererea prin care Societatea de gaz metan a atacat ca neconstituțională legea Regiei monopolului de gaz metan din 5 Septembrie 1930. în procesul dintre numita societate și Ing. N. Saegiu, pendinte la judecătoria ocol. Titu, jcd. Dâmbovița.

S'a citit raportul făcut de d-l consilier Andrei Rădulescu.

D-nii avocați N. Stănescu și Cezar Partenie dju partea Ministerului industriei și comerțului, depun cereri de intervențiune, din partea acestor ministere și cerură amânarea pentru a lua cunoștință de dosare.

D-l avocat Istrate Micescu, din partea recurentei, nu contestă interesul Ministerelor interveniente de a figur, în acest proces ca atare și declară că n'are nici o obiecțiune de făcut cu privire la admiterea în principiu a cererilor de intervențiune, se opune însă la amânare.

D-l procuror general I. N. Stambulescu, în concluziuni, cere a se admite în principiu cererile de intervențiune și a se procede la judecată.

Curtea,

Asupra admisibilității în principiu a cererilor de intervențiune.

Având în vedere că, în conformitate cu art. 247 pr. civ. oricine are un interes legitim, născut și actual într-o pricină ce se urmează între alte persoane, va putea cere să stea în instanță, pentru apărarea drepturilor sale sau ale uneia din părțile prigonitoare.

Considerând că, în speță, interesul Ministerelor de Finanțe și de Industrie de a sta în instanță și de a se opune la declararea neconstituționalității unei legi care conferă Statului anumite drepturi, fiind cert și necontestat și recunoscut chiar de Societatea reclamantă, cererile de intervențiune sunt admisibile în principiu și cată a fi permise ca atare.

În ce privește cererea de amânare:

Considerând că părțile prigonitoare, cărora legea

(art. 251 proc. civ.), le acordă exclusiv beneficiul unui termen de judecată pentru a lua cunoștință de obiectul și motivele cererilor de intervenție, nu consimt la amânarea cerută de intervenienți.

Considerând de altă parte că, potrivit art. 29 din legea Curții de Casație, chestia de neconstituționalitate urmează să fie judecată de urgență și cu precădere înaintea altor cauze; că, prin aplicarea art. 6 din legea acată, Societatea poate fi deposedată în termen de 10 zile după termenul de 30 zile dela promulgarea legii, adică la 13 Octombrie; că, prin însăși facerea și prezentarea intervențiilor motivate, se dovedește că intervenienții cunosc dosarul; că apreciind asupra motivelor invocate de părți, Curtea găsește că este neîntemeiată cererea de amânare și ca atare trebuie să fie respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea admite în principiu intervențiunile făcute de Ministerul de Finanțe și de Ministerul Industriei și respinge amânarea.

D-nii avocați Partenie și Stănescu, din partea intervenienților, ridică și desvoltă incidentul de neadmisibilitate a recursului, ca fiind prematur și lipsit de interes în diferența dintre părțile prigonitoare, deoarece dispozițiunile legii pentru Regia Cazului Metan din 5 Septembrie 1930, a căror neconstituționalitate se invoacă în recursul de față, nu schimbă raportul juridic dintre aceste părți, legea în discuțiune nu desființează personalitatea juridică a Societății de gaz metan și deci nici calitatea ei de creditoare față de intimatul N. Saegiu. Această lege are alt obiect și scop, streine de litigiul dintre acele două părți și, deci, chestiunea dacă legea este sau nu constituțională, e neconcludentă în cauză, nu are nici o înrâurire asupra soluțiunii litigiului, ori, potrivit art. 103 din Constituție, numai în raport cu litigiul și numai în referire la cazul supus judecății trebuie discutată chestiunea constituționalității unei legi.

D-nii avocați Anibal Teodorescu, Djuvara și Micescu, pentru Societatea recurentă, combat incidentul de neadmisibilitate a recursului și cer respingerea lui, întrucât chestiunea dacă și în ce măsură legea în discuțiune a desbrăcat sau nu Societatea de drepturile nale, cu privire la litigiul angajat înaintea instanței de fond, excede competența Secțiunilor Unite, chemate a judeca numai chestiunea constituționalității legii, iar nu și pe cele referitoare la interpretarea și aplicarea ei în litigiul angajat la instanța de fond.

D-l procuror general I. N. Stambulescu, în concluziuni cere unirea incidentului cu fondul.

Curtea,

Având în vedere că chestiunea dedusă astăzi în judecata Inaltei Curți este aceea a constituționalității unor dispozițiuni din legea Regiei monopolului gazului metan din 3 Septembrie 1930.

Având în vedere că prin incidentul ridicat se susține că recursul de față este prematur, deoarece chestia constituționalității acestei legi nu are utilitate și nu e concludentă pentru procesul de fond, care poate fi judecat independent de această chestiune.

Considerând că este cert că — față de art. 103 din Constituție — nu se poate cerceta constituționalitatea unei legi decât cu ocazia unui proces, în care acea lege să fie invocată și cu care să aibă o legătură, iar nu pe cale de simple cereri adresate Inaltei Curți; că este expres arătat în citatul text, că judecata asupra acestei chestiuni se mărginește la cazul judecat.

Considerând că din art. 29 al legii Inaltei Curți se vede că se face distincție între „afacere”, adică procesul de fond, și chestia de constituționalitate; că, în

adevăr, în acest articol se arată că în judecata Secțiilor Unite va fi adusă numai „chestia de constituționalitate“ (alin. 1), că ele au „a decide asupra chestiunii“ (alin. 3) și Curtea, în această compunere „va judeca această chestiune“ (alin. 4); că, deci, singura chestiune de care are dreptul să se ocupe Inalta Curte este aceea a constituționalității, procesul în fond rămânând în căderea instanțelor respective.

Considerând că de nicăieri nu reese că numai atunci se poate cerceta constituționalitatea când legea ar fi absolut necesară, concludentă pentru deslegarea procesului de fond și că ori de câte ori acest proces se poate rezolva și pe alte temeuri părțile n'ar mai putea cere și obține suspendarea, spre a se judeca neconstituționalitatea.

Considerând că dacă s'ar cere această condiție s'ar recunoaște — fără text și fără alt motiv — instanțelor de fond dreptul de a aprecia dacă, pentru deslegarea procesului pendinte înaintea lor, este nevoie de a se rezolva ori nu chestia de constituționalitate; că recunoașterea unui astfel de drept ar avea de rezultat că, desi ambele părți litigante cer suspendarea procesului și trimiterea înaintea Curții de Casație pentru judecarea constituționalității, totuși instanța de fond ar putea să le respingă cererea, iar ele să fie silite să parcurgă toate gradele de jurisdicție și chiar calea recursului și de abia în urmă să aibă posibilitatea să ajungă la judecarea constituționalității; că, desigur, nu lungirea proceselor și amânarea fără rost a judecării acestei chestiuni a fost intenția legiuitorului când a înscris art. 29 în legea Inaltei Curți, în care n'a prevăzut nimic în acest sens, ci dispoziții din care rezultă contrariu.

Considerând, de altă parte, că în acest sistem Curtea de Casație pentru a putea decide dacă, pentru procesul de fond, este necesară și concludentă judecarea constituționalității ar trebui să cerceteze motivele de fond, uneori întreg procesul, ceea ce nu este în căderea ei, și ceea ce ar putea prejudeca asupra chestiunilor, de cari se vor ocupa instanțele de fond, rezultă iarăși inadmisibil.

Considerând că această interpretare se impune mai ales că art. 29 prevede că în cazul când reclamantul consimte la suspendarea judecării afacerii, cu ocazia căreia s'a ridicat chestia neconstituționalității unei legi instanța de judecată va suspenda cursul judecării; că, de aci se vede clar că legea nu cere altă condiție de cât consimțământul reclamantului, nu face nici o restricțiune ori distincțiune și prescrie pentru instanță obligația de a suspenda, iar nu dreptul de a aprecia.

Considerând că față de cele arătate și întrucât e stabil că legea din 3 Septembrie 1930 a fost invocată și are legătură cu procesul de fond între părți, în care s'a susținut că reclamanta ar fi pierdut calitatea din cauza acestei legi, incidentul este nefondat și ca atare trebuie respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge incidentul și amână cercetarea fondului la 9 Octombrie 1930.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUS. SEC.-UNITE

Audiența dela 9 Octombrie, 1930

Preș. d-lui OSCAR N. NICOLESCU Prim. Preș.

Societatea de gaz metan cu Ing. N. Saegiu și. a.

Decizia Nr. 51

Neconstituționalitatea legilor. Cercetarea ei de Inalta Curte în Secțiuni Unite. Motive. Depunerea lor. Art. 29 legea organică a Inaltei Curți.

Societatea de gaz metan. Legea din 3 Septembrie

1930, pentru înființarea Regiei Monopolului de gaz metan. Neconstituționalitatea art. 6 și 24 din această lege.

1. *Art. 29 din legea Curții de Casație nu prevede un termen sau o anumită modalitate de formulare a motivelor de neconstituționalitate, în ipoteza când se suspendă procesul, cu învoirea părților, pentru a se rezolva mai întâi chestia neconstituționalității.*

Obligația de a introduce pentru chestia neconstituționalității un recurs special, este prevăzută formal numai pentru ipoteza când procesul a fost judecat de instanțele de fond și chiar de Casație pentru alte motive de recurs, iar chestia neconstituționalității a fost rezervată numai după terminarea fondului procesului.

2. *Odată ce Statul a intrat într-o societate, aducând contribuția sa patrimonială și acceptând toate condițiile de constituire și funcționare legală, patrimoniul Societății se bucură de toate drepturile și garanțiile cari derivă din Constituție și din lege și Statul nu-și poate trece în stăpânirea sa acest patrimoniu de cât după o justă și prealabilă despăgubire, stabilită de justiție. — astfel cum se prevede prin art. 17 din Constituție.*

Măsura luată pe cale de lege și prin care Statul își apropie un asemenea patrimoniu este anticonstituțională.

Prin urmare art. 6 din legea Regiei monopolului de gaz metan din 3 Septembrie 1930, prin care se trece în patrimoniul Statului averea Societății de gaz metan, înființată între Stat și particularii posesori ai acțiunilor acestei Societăți precum și art. 24 din aceeași lege, prin care Ministerul de finanțe, iar nu justiția, fixează despăgubirile de acordat acționărilor și modalitatea achitării ei, sunt anticonstituționale.

Curtea.

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. Andrei Rădulescu,

pe d-nii avocați I. Micescu, M. Djuvara și An. Teodorescu în dezvoltarea recursului de neconstituționalitate, pe d-nii av. N. Stănescu, P. Suciu, El. Rădulescu și C. Partheniu în combateri, cum și pe d-l Procuror General în concluziuni în sensul de a se declară neconstituționale art. 6 și 24 din legea în discuțiune și

Deliberând,

Având în vedere cererea de a se declară neconstituțională legea Regiei Monopolului de gaz metan, cerere formulată înaintea judecătoriei Ocol. Titu, jud. Dâmbovița de către Societatea Națională de gaz metan, cu sediul în București strada G. Gr. Cantacuzino No. 31.

Având în vedere că această Societate a chemat în judecată, înaintea judecătoriei Ocol. Titu pe d-l N. Saegiu, inginer din comuna Principele Mihai, jud. Dâmbovița, pentru a fi condamnat să-i plătească 10.272 lei cu procente legale și cheltuieli, sumă pe care i-a împrumutat-o spre a-și continua în Germania studiile de inginerie; că, înaintea judecătoriei, pârâțul a ridicat incidentul că Societatea de gaz metan nu are calitatea să reclame, întrucât potrivit art. 6 din legea Regiei Monopolului de gaz metan, întreprinderile de gaz metan existente sunt obligate să predea Statului exploatarea cu instalațiunile și accesoriiile, registre și acte și tot ce e referitor la exploatare, și că de asemenea trec asupra Statului toate drepturile și obligații-

nile existente la data depunerii pe biuroul Corpurilor legiuioare a acestei legi.

Având în vedere că, față de acest incident, reclamația a invocat neconstituționalitatea legii Regiei Monopolului de gaz metan publicată în Monitorul Oficial No. 197 din 3 Septembrie 1930, pentru motivele expuse într-o petiție depusă, drept concluziuni, în acea zi la judecătoria de ocol, și a cerut ca să suspende procesul și să se trimeată dosarul la Inalta Curte de Casație pentru a se judeca această chestiune; că, pârâțul a declarat că și el este de părere să se suspende procesul până ce se va rezolva chestia neconstituționalității.

Având în vedere că judecătoria prin încheierea din 12 Septembrie 1930, în baza art. 29 din legea Inaltei Curți, a suspendat judecarea procesului, înaintând acestei instanțe dosarul respectiv.

Având în vedere că Societatea Națională de gaz metan, prin petiția înregistrată la No. 17513 din 24 Septembrie 1930, a introdus și un recurs pe timbru legal, prin care atacă dispozițiunile citatei legi ca neconstituționale, și în care formulează 4 motive pentru sprijinirea susținerii sale.

Având în vedere că Statul a ridicat incidentul că acest recurs este inadmisibil, întrucât este făcut direct înainte de a se judeca procesul de către instanțele de fond, ceiace nu intră în prevederile legii Curții de Casație.

Având în vedere că Societatea reclamantă, arătând pe scurt în petiția depusă la judecătoria de ocol, motivele pe cari își sprijină susținerea de neconstituționalitate, a declarat că își rezervă dreptul de a mai formula și altele dresându-le direct Curții de Casație împreună cu un memoriu conținând dezvoltarea lor; că, în petiția adresată Curții arată că face acest recurs în urma suspendării judecății procesului dintre ea și N. Saegiu și deducerii chestiunii neconstituționalității în judecata Inaltei Curți; că, în acest recurs enumără și dezvoltă 4 motive, cari în realitate, afară de mici diferențe mai mult de redacție, sunt aceleași din petiția prezentată la judecătoria la 12 Septembrie 1930; că, astfel se vede că reclamanta n'a făcut decât ceiace arăta în acea petiție, adică să precizeze și să dezvolte printr'un memoriu motivele de neconstituționalitate, iar nu să introducă un nou recurs.

Considerând că, de altminteri, art. 29 din legea C. de Casație nu prevede un termen sau o anumită modalitate de formulare a motivelor de neconstituționalitate, în ipoteza când se suspendă procesul cu învoirea părților, spre a se rezolva mai întâi chestia de neconstituționalitate; că, obligația de a introduce pentru această chestie, un recurs special este prevăzută formal numai pentru ipoteza când procesul a fost judecat de instanțele de fond și chiar de Casație pentru alte motive de recurs; că, dacă reclamanta a făcut ceea ce legea prevede obligator, numai pentru aceasta din urmă ipoteză, nu se poate crea pentru ea o decădere; că, astfel fiind, și față de caracterul petiției de recurs depusă la Casație, nu se poate respinge ca inadmisibil acest mijloc de a se arăta motivele de neconstituționalitate, mai ales că decăderile sunt de strictă interpretare și că orice dispoziție legală trebuie interpretată în sensul de a da puțința persoanelor să-și valorifice, iar nu să-și piardă drepturile.

Că, prin urmare, nu este nevoie ca acest incident să fie rezolvat împreună cu fondul și urmează să fie respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge incidentul de a se declara inadmisibil recursul introdus prin petiția înregistrată la No. 17313 din 1930.

In fond

Având în vedere că Societatea Națională de gaz metan își întemeiază cererea de neconstituționalitate a legii citată pe 4 motive, care redată pe scurt sunt următoarele:

Având în vedere că în primul motiv susține că art. 4, 5 și 6 ale acestei legi aduc o îndoită călcare art. 17 din Constituție pentru că-i nesocotesc drepturile câștigate sub imperiul altei legi, și pentru că vatămă și creanțele ce avea contra Statului și cari sunt garantate de acelaș text; că, de expropriere nu poate fi vorba pentru că între ea și Stat există o convenție încheiată de puterea administrativă care expropriază și un particular, și o astfel de convenție trebuie respectată; că, de altă parte, Statul nu poate expropria când bunul este proprietatea sa și numai temporar a cedat folosința, pentru că, în acest chip, se sustrage de la puterea judecătorească, care e chemată singură să hotărască asupra desființării contractului; că, nu există nici utilitate publică, să se desființeze această Societate și nici motive serioase pentru a se înființa un monopol parțial și special când un monopol general și obiectiv a fost creiat prin legea energiei din 1924.

Având în vedere că în al doilea motiv recurenta arată că și art. 6, alin. ultim precum și art. 24—30 inclusiv sunt contrarii art. 17 din Constituție pentru că, chiar dacă ar fi posibilă exproprierea, ea nu poate fi făcută de cât acordându-i-se despăgubire justă și prealabilă, fixată de justiție.

Că, prin al treilea motiv, susține că se violează art. 5 combinat cu art. 29 și 17 din Constituție pentru că prin art. 6, alin. 4, al legii atacate se dispune lichidarea Societății, cu toate că, potrivit Statutelor, ea ar fi putut să facă și alte operațiuni și chiar exploatări de gaz metan în județele din Vechiul Regat, unde potrivit art. 2, alin. 3 al legii din 3 Septembrie 1930 exploatarea rămâne liberă.

Că, în al patrulea motiv, susține că legea violează și art. 12, 15, 33 și 40 din Constituție, deoarece nesocotește egalitatea înaintea legii, erijează în monopol ceiace era deja monopolizat și concesionat ca exploatare și nu numai pentru un ținut al țării; că, rezolvă pe această cale pretențiile Statului în loc de a fi rezolvate de către judecătoria firești ai părților iar, de altă parte, măsurile și pedepsele exorbitante prevăzute de art. 24—30 reprezintă o adevărată confiscare.

Având în vedere că pârâțul N. Saegiu socotește că față de textul art. 6 din lege, Societatea nu mai are calitatea de a-i reclama vre-o sumă și cere ca justiția să se pronunțe spre a ști cui trebuie să plătească, dacă s'ar stabili că este debitor.

Având în vedere că Statul reprezentat prin Ministerul de Finanțe și Ministerul de Industrie și Comerț, intervenind în proces, au combătut aceste motive susținând că Societatea Națională de gaz metan n'are drepturi dobândite în mod valabil pentru că art. 24 din legea energiei din 1924 este neconstituțional întrucât, potrivit art. 112 Constituție, monopolul nu poate exista de cât în favoarea autorității, și întrucât acea lege n'a fost votată cu două treimi; că nu s'a ținut seamă de legea minelor și de a comercializării din 1924, deoarece Statul n'a adus aport de concesiune; că, în al doilea rând, legea din 3 Septembrie 1930 nu cuprinde o expropriere, ci creiază o situație obiectivă.

impersonală și generală, nouă, prin instituirea unui nou mod de exploatare, regia simplă; că, această echivalează cu desființarea drepturilor contra despăgubire, dar nu cu exproprierea, căci într'o expropriere se operează numai transmisiunea unui bun dintr'un patrimoniu într'altul, dar nu se desființează și tipul sau forma dreptului sau a apropriațiunei; că, Statul poate crea prin lege regimuri de drepturi noi fără a fi ținut în eșec de drepturile indivizilor; că, chiar dacă ar fi o expropriere, ca o consecință a monopolului, aceasta e permis de Constituție, căci nu s'a creiat pentru Societate un privilegiu de a fi scutită de expropriere, și singurul drept pentru ea este despăgubirea.

Că, motivul II e nefondat, pentru că se acordă despăgubire prin Ministerul de Finanțe, iar dacă expropriata nu e mulțumită despăgubirea se va fixa de justiție; că, dacă Statul ia momentan averea Societății, aceasta nu este o transmisiune ci o preluare a exercițiului dreptului, emolumentul rămânând Societății sub forma unei despăgubiri.

Că, de asemenea, este fără temei și motivul III pentru că dispărând obiectul, Societatea trebuie să intre în lichidare, potrivit dreptului comun; că statutele nu prevăd alte operațiuni, iar în urma reținerii aportului de către Stat, Societatea nu mai poate păstra caracterul de până acum.

Că, nefondat este și motivul IV, care e și confuz pentru că legiuitorul are dreptul să creeze delicta și să edicteze pedepse și că, de altminteri, nu e vorba de o înlăturare a judecătorilor și de o substituie a puterii legiuitoare; că, Societatea nu e lezată pentru că legea nu s'a aplicat; că, de altă parte, aici s'a înființat un monopol potrivit art. 112 Constituție și nu se aplică normele dela expropriere, ci numai o răscumpărare, o despăgubire ale cărei reguli de fixare le stabilește legiuitorul.

Având în vedere că d-l Procuror General a pus concluziuni pentru a se declara neconstituționale art. 6 și 24 din lege.

Având în vedere legea arătată, actele din dosar, susținerile și concluziunile părților și ale d-lui Procuror General.

Având în vedere că din acestea se stabilește că Societatea Națională de gaz metan a fost constituită în 1925, în conformitate cu art. 2, 4 și 10 din legea comercializării întreprinderilor economice ale Statului din 1924, și cu Jurnalul Consiliului de Miniștri No. 3541 din 1925, încheiat pe baza raportului Ministerului Industriei și Comerțului și cu avizul Consiliului Superior de control și îndrumare; că, ea a fost înființată ca Societate Anonimă pe acțiuni și pe bază de statute, sancționate prin Decret Regal; că, obiectul Societății este explorarea și exploatarea (captarea, transportarea și utilizarea) gazului metan pe teritoriile gazeifere rămase la dispoziția Statului, dupe încheierea convenției de gaz din 26 Noembrie 1915 dintre Statul maghiar și Deutsche Bank; că, afară de aceasta Societatea avea de obiect înființarea de conducte pentru transportarea gazului la centrele de consumație, exploatarea acestor conducte și a celor existente; că, ea era îndreptățită să facă și orice operații financiare, industriale, comerciale, mobiliare și imobiliare în legătură directă sau indirectă cu obiectul Societății; că, deasemenea, poate participa la constituirea de noi întreprinderi similare, cu aprobarea Consiliului de Miniștri, dată pe baza avizului Consiliului Superior de control în urma aprobării adunării generale a acționarilor; că, între alte clauze, Statutele prevăd că explorarea, exploatarea și valorizarea gazului metan

nu se poate face decât cu respectarea dispozițiilor din legea energiei și legea minelor.

Având în vedere că prin Statute capitalul a fost fixat la 160 milioane lei, împărțit în 320.000 acțiuni nominative; că acest capital este compus din: a) 125 milioane lei, aportul Statului format din drepturile de explorare și exploatare a gazului metan, aflat pe teritoriile specificate mai sus, din dreptul de folosință al tuturor imobilelor prin natură precum și din proprietatea tuturor imobilelor prin destinație aflătoare la Direcțiunea Regională a gazului natural din Cluj și la șantierele Statului, bunuri cuprinse într'un inventar, care face parte integrantă din Statute, și b) 35 milioane numerar subscris de acționari.

Având în vedere că, prin legea Regiei Monopolului de gaz metan din 3 Septembrie 1930, s'a prevăzut că dreptul de explorare, exploatare a gazului metan din zăcămintele propriu zise de gaz și transportul acestuia până la consumatorul direct sau la organizația de distribuție, constituie un drept de monopol al Statului (art. 1); că au fost declarate teritorii gazeifere teritoriul județelor: Năsăud, Someș, Cluj, Turda, Mureș, Târnava Mare, Târnava Mică, Sibiu, Făgăraș, Brașov, Odorhei, Ciuc și Trei Scaune, precum și alte teritorii ce vor putea fi declarate de Ministerul de Industrie și Comerț, afară de teritoriile județelor: Dâmbovița, Prahova, Buzău și Bacău, considerate petrolifere (art. 2).

Având în vedere că textul art. 4 și 5 este următorul:

Art. 4. „Explorarea, exploatarea și valorificarea gazului metan se va face de Regia Monopolului de gaz metan.

Organizarea și administrarea Regiei Monopolului de gaz metan se va face conform legei de față și a legei pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice din 1929 de către Stat în regie publică comercială”.

Art. 5. „Toate întreprinderile actuale, care exploatează gazul metan în teritoriile gazeifere, din orice zăcămint, sunt obligate în termen de 30 zile dela promulgarea acestei legi, să declare Ministerului de Finanțe, zăcămintele ce le exploatează conductele, clădirile, instalațiunile și materialele afectate exploatarei, precum și cantitățile exploatare sau disponibile.

În acelaș termen vor fi obligate să prezinte Ministerului de finanțe bilanțul și contul de profit și pierdere încheiate la 31 Decembrie 1929, precum și o situație provizorie dela data ultimului bilanț până la data declarațiunei.

Deasemenea vor fi obligate ca odată cu acestea să declare contractele de furnizare de gaz metan, cum și orice contracte în curs”.

Considerând că prin aceste articole se stabilește un nou mod de valorificare și administrare a gazului metan și tot odată se impune întreprinderilor actuale, cari exploatează gazul metan, să arate într'un termen, Ministerului de Finanțe situația lor; că nici un text și nici un principiu din Constituție nu interzic puterii legiuitoare să fixeze un nou mod de valorificare a bunurilor Statului, când interesele acestuia o reclamă sau să oblige unele persoane ori întreprinderi să înfățișeze autorităților anumite date privitoare la activitatea lor.

Că alta este chestiunea dacă prin schimbarea modului de valorificare nu s'a stins drepturile cuiva, dar de această chestiune nu se ocupă art. 4 și 5.

Că, astfel fiind, aceste două articole nu sunt neconstituționale.

Având în vedere art. 6 al cărui text are cuprinderea următoare:

„Intreprinderile de gaz metan existente vor preda Statului exploatarea cu instalațiunile și accesoriile precum și registrele, orice acte și tot ce este referitor la exploatare, în cel mult 10 zile dela expirarea termenului de 30 zile prevăzut în art. 5. Deasemenea, vor trece asupra Statului toate drepturile și obligațiunile întreprinderilor monopolizate, drepturi și obligațiuni existente la data depunerii pe biroul Corpurilor Legiuitoare a acestei legi“.

„Statul preia asupra sa angajamentul de cumpărarea acțiunilor Societății U. E. G. contractate de Societatea Națională de gaz metan.

„Dela predarea către Stat a întreprinderilor de gaz metan, toate gestiunea lor se face de către Stat.

„Intreprinderile al căror obiect exclusiv este exploatarea și valorificarea gazului metan în teritoriile gazeifere prin art. 2 din prezenta lege, vor intra în lichidare dela data predării“.

„După expirarea termenului de predare, Ministerul de Finanțe va intra pe calea administrativă, în posesiunea bunurilor întreprinderii exploatoare de gaz metan și va putea cere orice daune. Instanța penală prevăzută la art. 30 va judeca odată cu infracțiunile prevăzute în acel articol, și cererea de daune“.

Având în vedere și art. 24, redactat astfel:

„In termen de o lună dela promulgarea acestei legi, Statul va oferi proprietarilor o despăgubire, fixată de Ministerul de Finanțe prin o publicațiune inserată în Monitorul Oficial și va consemna suma oferită la dispoziția celor în drept.

„Dacă proprietarul nu va răspunde în termen de 30 zile dela publicare, oferta făcută de Stat se consideră acceptată.

„In cazul când oferta Statului va fi refuzată printr-o declarație expresă, despăgubirile se vor fixa cum se arată mai jos.

„Despăgubirile pentru întreprinderile actuale ce exploatează gaz metan se vor fixa de o comisiune specială compusă din 3 membri, din care unul numit de Ministerul de Finanțe, unul numit de proprietar, și din Prim Președintele Tribunalului Ilfov, care va prezida comisia.

„In caz când una din părți nu va desemna arbitru în 3 zile dela încunoștiințarea făcută, acela va fi designat de Primul Președinte al Curții de Apel din București“.

Având în vedere că s'a susținut că prin această lege averea Societății reclamante a fost confiscată, în orice caz expropriată fără formele și condițiile prevăzute de Constituție.

Considerând că, prin art. 17 din Constituție, proprietatea de orice natură precum și creanțele asupra Statului sunt garantate; că din examinarea proiectului de Constituție, a celorlalte lucrări pregătitoare și din desbaterile cari au avut loc în Adunările constituante rezultă că prin acest articol se garantează nu numai proprietatea, în înțelesul obișnuit al cuvântului, ci și drepturile analoge proprietății, cunoscute în genere sub denumirea de proprietate intelectuală; că, mai mult, Constituțiunea întrebându-se formula cea mai generală: „proprietatea de orice natură precum și creanțele asupra Statului“ a înțeles să garanteze nu numai formele cunoscute azi, ci orice formă de proprietate, pe care — cum zicea raportorul Constituției în Cameră — legea sau justiția le-ar consfinți mai târziu, adică orice formă de drept patrimonial, cunoscută la data întocmirii Constituției sau care s'ar concepe și desvolta în viitor.

Considerând că garanția principală constă în aceia

că nici o lege nu poate înființa pedeapsa confiscării averilor (art. 15), și nimeni nu poate fi expropriat de cât pentru cauză de utilitate publică și după o dreaptă și prealabilă despăgubire, stabilită de justiție; că și prin Constituția actuală — ca și prin celelalte anterioare — au fost specificate cazurile de utilitate publică, dar s'a lăsat posibilitatea să se stabilească și alte cazuri, însă numai prin legi votate cu majoritate de două treimi.

Considerând că despăgubirea urmând să fie fixată de justiție, din natura misiunii ce aceasta are de îndeplinit, reese că trebuie să se lase instanțelor judecătorești deplină libertate de apreciere, orice restricțiuni de orice natură în această privință, fiind contrarii Constituției.

Că, exproprierea neputându-se face decât în schimbul unei juste și prealabile despăgubiri nu se poate admite să se ia expropriatului bunurile expropriate de cât numai după ce i s'a achitat despăgubirea în mod integral.

Considerând că este nediscutat că Statul puterea suverană, are dreptul să creeze noi forme de drept pentru apropierea bunurilor sau folosirea lor, dar — sub imperiul actualei Constituții — numai cu respectul ei, și ca atare nu poate să vatăme drepturile patrimoniale decât în schimbul unei juste și prealabile despăgubiri, potrivit art. 17.

Că, deasemenea, nu se poate contesta Statului dreptul de a-și valorifica cum crede bunurile sale și de a schimba modul de exploatare, dar fără de a leza drepturile altora.

Că, a admite altfel, ar însemna că toate drepturile și garanțiile, prevăzute în Constituție sau în legi, ar putea deveni iluzorii, căci ori când Statul ar putea crea, schimba, desființa drepturile după criterii pe care le-ar fixa puterea legiuitoare; că, fără îndoială o asemenea interpretare nu cadrează cu sistemul Constituției române.

Considerând că Societatea Națională de gaz metan, este monopolizată prin legea în discuție; că, această Societate avea un patrimoniu distinct de al Statului și de ale acționarilor, format din diverse bunuri și drepturi, între cari și creanțe asupra Statului derivând din contractul cu acesta.

Considerând că prin art. 6 din legea dela 3 Septembrie 1930 au fost trecute în patrimoniul Statului toate exploatarea Societății reclamante, cu instalațiunile și accesoriile, registrele, orice acte și tot ce este referitor la exploatare precum și toate drepturile și obligațiunile ei, existente la data depunerii legii pe birourile Corpurilor legiuitoare.

Că, întrucât textul este general, în deosebi pentru drepturi și obligațiuni, și fără vreo restricție, este nejustificată orice distincție între acestea după origina, scopul lor sau alte criterii; că, deci, au trecut asupra Statului și drepturile ce societatea susține că avea contra pârâtului N. Saegiu, așa că acesta era îndreptățit să conteste calitatea reclamantei.

Că, dacă textul alin. 1 din art. 6 prevede că trece toate drepturile și obligațiunile, iar pentru exploatare, instalații, etc.; prescrie numai că „întreprinderile“ le „vor preda“, din celelalte dispozițiuni ale legii, rezultă însă în mod reîndoios că toate aceste bunuri, drepturi, obligațiuni, într'un cuvânt întreg patrimoniul ce aparținea Societății a trecut asupra Statului, care va face și toată gestiunea dela predarea lui.

Considerând că trecerea patrimoniului social în aceste condițiuni nu este decât o expropriere, ca urmare

a monopolului instituit prin art. 1 din lege; că, însuși Statul a recunoscut că aceasta echivalează cu desființarea drepturilor contra despăgubirii; că prin lege nu s'a creat, cum se susține, un nou regim de drept, ci s'a schimbat numai forma de valorificare a unor bunuri, și s'a expropriat patrimoniul Societății reclamanle.

Considerând că din faptul că Statul avea în acest patrimoniu partea lui, și că el are și alt caracter și alte atribute decât o simplă parte contractantă, nu urmează că patrimoniul Societății să fie tratat altfel, din punct de vedere al garanțiilor decât patrimoniile oricăror altor persoane; că, odată ce Statul a intrat într-o Societate, aducând contribuția sa patrimonială și acceptând toate condițiile de constituire și funcționare legală, nu se poate pretinde că patrimoniul noui ființe juridice să nu se bucure de toate drepturile și garanțiile, cari derivă din Constituție și din legi.

Considerând, însă, că deși în acest patrimoniu o parte este a Statului, formată între altele și din folosința unor bunuri, și, deși prin operația cuprinsă în legea dela 3 Septembrie 1930, s'a desființat și contractul de Societate, ceiace era de atributul puterii judecătorești, cu toate acestea nu se poate contesta Statului, putere suverană, putere publică, dreptul de a recurge la monopol și expropriere când motive superioare ar dicta o asemenea măsură; că, dacă nu i se poate tăgădui dreptul, el nu poate fi, însă, exercitat decât cu respectarea Constituției.

Considerând că, independent de chestia personalității juridice a Societății, care încă există, cel puțin în timpul lichidării, și independent de aceia că — potrivit sistemului dreptului român în care desigur au fost concepute dispozițiile Constituției — declararea acestei exproprieri trebuia — pentru transferarea patrimoniului — să fie pronunțată de justiție, înaintea căreia părțile își pot valorifica garanțiile constituționale, rămâne pe deplin stabilit, din cele arătate, că prin art. 6 a fost expropriat tot patrimoniul Societății Naționale de gaz metan.

Considerând că prin același articol Societatea a fost obligată să facă și predarea patrimoniului până la 13 Octombrie sub sancțiuni extrem de severe — închisoare dela 1—3 ani și amenzi dela 5—10 milioane lei, transformabile în închisoare (art. 30), sancțiuni puțin obișnuite în legislația română.

Că, după expirarea termenului de predare Ministerul de Finanțe va intra pe calea administrativă în posesiunea bunurilor Societății.

Considerând că legiuitorul poate prevedea sancțiunile ce va crede mai eficace pentru executarea dispozițiilor sale, dar nu este îndreptățit ca prin asemenea măsuri să ajungă mai repede la o confiscare nepermisă de Constituție sau la o expropriere, care nu poate fi făcută decât cu observarea regulilor constituționale.

Considerând că, chiar dacă expropriereea patrimoniului Societății ar fi făcută în mod regulat, tot nu era îngăduit ca puterea legiuitoare să edicteze luarea în posesie pe calea administrativă a averii expropriate, deoarece deposedarea se poate face numai după ce se va fixa de justiție, în mod definitiv, despăgubirea cuvenită și aceasta va fi plătită în mod complet.

Că, deși s'a prevăzut prin art. 24 că în termenul de o lună dela promulgarea legii, Statul va oferi proprietarilor o despăgubire, pe care o va și consemna, prin aceasta nu sunt satisfăcute prevederile Constituției fiindcă despăgubirea este fixată de Ministerul de Finanțe, iar nu de justiție.

Că, dacă — în caz de refuz al expropriatului — despăgubirea va fi fixată definitiv de justiție, după normele înscrise în art. 24-29, aceasta însă va avea loc după executarea exproprierii și luarea în posesiune, iar nu înainte, așa cum prevede art. 17 din Constituție, despăgubire prealabilă, garanția cea mai puternică pentru proprietate și drepturile la cari se referă acest text.

Considerând că din aceia că prin art. 29, alin. 2 s'a prevăzut că la despăgubirea fixată se va adăoga o sumă echivalentă cu media beneficiilor nete ale ultimelor 3 ani, constatate în bilanț și socotite dela data luării în posesie și până în ziua plății despăgubirii definitive, nu rezultă că s'a respectat Constituția, pentru că art. 17 cere expres ca expropriata să nu fie deposedată înainte de a i se fi achitat în întregime echivalentul fixat definitiv de justiție; că a admite înlocuirea acestei garanții cu alte procedee ar însemna să se pericliteze drepturile să se poată ajunge chiar la desființarea garanțiilor constituționale.

Considerând că obiecțiunea Statului că Societatea n'are încă dreptul să se plângă de expropriere și de deposedare întrucât legea nu s'a aplicat, este neîntemeiată, fiindcă legea a fost publicată la 3 Septembrie 1930, iar prin art. 6, cum s'a arătat, au fost trecute asupra Statului drepturile și obligațiunile ei existente la data depunerii pe biroul Corpurilor legiuitoare.

Considerând că în ceiace privește susținerea că Societatea n'ar avea drepturi legal dobândite dela Stat, deoarece nu s'ar fi respectat legea minelor, iar legea energiei n'ar fi constituțională, este de observat, că aceste chestiuni nu pot fi cercetate și rezolvate acum de Inalta Curte, care este chemată să judece numai constituționalitatea legii din 3 Septembrie 1930.

Având în vedere că s'a mai susținut că Statul, prin această lege și-a exercitat dreptul de monopol și, în asemenea cazuri, desdăunarea nu trebuie dată după normele stabilite pentru expropriere, ci după altele pe care legiuitorul este liber să le fixeze.

Având în vedere că, în conformitate cu art. 112, alin. 3 din Constituție, nu se pot constitui monopoluri decât numai prin lege și exclusiv în folosul Statului, județelor și comunelor.

Considerând că, în afară de chestiunea când și unde sau dacă se poate înființa un monopol numai pentru o parte a țării, creierea unui monopol nu poate fi admisă cu nesocotirea drepturilor celor lezați; că nici art. 112, nici alt text nu prevăd, nici de alt undeva nu rezultă vreo excepție dela rânduelile prevăzute pentru apărarea acestor drepturi în art. 17 din Constituție; că textele acestea, ca și ale oricărei legi, nu pot fi interpretate izolat; că dacă s'ar admite altfel, ar însemna că prin art. 112 s'a abrogat normele înscrise în art. 17, ceiace nu-i de conceput; că, de altă parte, s'ar ajunge la rezultatul că drepturile garantate prin art. 17 pot fi ușor desființate ori reduse de către Stat, căci — înființând un monopol — ar putea lua patrimoniile particulare fixând despăgubirile prin lege ori în alt tip, sau chiar de ar lăsa ca fixarea să aibă loc prin justiție, ar putea intra în posesiunea acelor patrimoniuri, înainte de a achita despăgubirile.

Că, prin aceasta nu se împiedică Statul să-și exercite dreptul de a înființa monopolul, prin intervenția puterii legiuitoare, dar numai cu respectul drepturilor câștigate și garantate de art. 17 sau de alte texte din Constituție.

Că, prin urmare, dreptul de a înființa monopolul gazului metan, — indiferent dacă mai era înființat — nu

autoriza să se procedeze cu violarea normelor din Constituție.

Că, dar, art. 6 este neconstituțional.

Considerând că, dacă art. 24, cercetat în mod separat poate fi socotit constituțional, însă întrucât el cuprinde fixarea și plata despăgubirii de Ministerul de Finanțe, înainte de deposedarea Societății, spre a da astfel aparența unei despăgubiri prealabile și o justificare a deposedării prevăzută în ultimul alineat al art. 6, este și el neconstituțional din cauza legăturii cu acel articol.

Că, art. 25—30 inclusiv, cuprinzând norme de procedură pentru fixarea despăgubirilor și sancțiunii, în special pentru nepredarea patrimoniului, față de neconstituționalitatea art. 6 și 24, este fără interes ale mai cerceta.

Considerând că din toate cele expuse reese că, prin art. 6 combinat cu art. 24 din legea dela 3 Septembrie 1930, în urma creerii unui monopol, s'a desființat prin contract și s'a expropriat patrimoniul Societății recurente, fără plata unei despăgubiri juste, prealabile și fixate de justiție, violându-se astfel Constituția.

Că, deci, urmează a se admite cererea Societății Naționale de gaz metan și a se declara neconstituționale și inaplicabile, art. 6 combinat cu art. 24 din legea Regiei Monopolului de gaz metan dela 3 Septembrie 1930, și a se trimite dosarul la judecătoria de ocol Titu pentru judecarea procesului.

Având în vedere și art. 103 din Constituție.

Pentru aceste motive, Curtea declară neconstituționale art. 6 și 24 din legea Regiei Monopolului de gaz metan din 3 Septembrie 1930.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II

Audiența dela 5 Noembrie 1930

Președinția D-lui AL. COSTIN consilier

Dumitra Stănescu ca Nicolae Petrescu

Decizia civilă 547

Partaj. Masa succesorală. Act de înstrăinare consimțit de decujus. Discutarea valabilității lui.

Dotă. Schimbul imobilului dotal cu un imobil al soțului. Admisibilitate. Opozabilitate succesiorilor universali chiar în lipsă de transcriere.

Act comun de vânzare consimțit de decujus pentru partea lui indiviză și de copiiii succesori ai soției sale pentru partea indiviză a acesteia. Nu poate fi fictiv pentru decujus și valabil pentru ceilalți.

Accelerarea judecăților. Depunere de acte peste termenul legal. Acceptarea discuțiunii lor. Nu mai poate fi invocată tardivitatea. Necesitate a depunerii rezultând din debateri și autorizată de legea din 1929

Act autentic. Lipsă de contra înscris. Dovadă împotriva conținutului actului. Imposibilitate morală de a avea contra înscris. Frauda la lege. Preț nereal spre a micșora taxele de înregistrare. Rudenie. Admisibilitate a probei cu martori și prezumpții.

Când într'o acțiune de esire din indiviziune în care se arată că masa succesorală cuprinde un imobil, pătrătul opune esirea din averea lui de cujus a imobilului printr'un act de înstrăinare, reclamantul poate, pe cale de excepție, să discute valabilitatea actului de înstrăinare, susținând că e simulat și conține o donațiune deghizată.

Imobilul dotal al soției poate fi schimbat, cu respectarea dispozițiilor art. 1254 c. civ. și cu un imobil al

soțului, de vreme ce legea nu distinge. Dacă schimbul efectuat nu a fost transcris, el este totuși opozabil copiilor soției ca succesori cu titlu universal ai acesteia.

Când printr'un act comun, tatăl vinde partea lui indiviză dintr'un imobil, iar copiii vând la un loc partea lor din succesiunea mamei coproprietare, stipulându-se un preț global pentru toată vânzarea, nu se poate susține că actul e jumătate real și jumătate simulat, că prețul e serios pentru jumătatea vândută de copii și vil pentru jumătatea vândută de tatăl lor. De asemenea nu se poate spune că e vorba de un act simulat de vreme ce el nu s'a făcut de tată în ascuns spre a-si avantaja un copil în detrimentul celorlalți, ci pe față, autentic și la olaltă cu copii care-și vând și ei pe acelaș preț drepturile lor de coproprietare.

Chiar dacă intimatul a produs acte după expirarea termenului de depunere a întâmpinării, apelanta nu poate invoca tardivitatea lor dacă a acceptat în fond discuția lor, cu atât mai mult cu cât necesitatea producerii lor a rezultat din debateri, Curtea admitând contrar vederilor tribunalului, că se poate discuta pe cale de excepție valabilitatea unui act de înstrăinare a unui imobil înglobat în masa succesorală, ceea ce a determinat nevoia pentru intimat de a face dovada valabilității actului contestat; de altfel legea din 1929 pentru accelerarea judecăților a autorizat un supliment de întâmpinare.

Este inexactă că împotriva declarației părților consemnată într'un act autentic nici o dovadă nu ar fi admisibilă. Numai cuprinsul procesului-verbal de autentificare nu poate fi contestat decât pe calea inscripției în fals; conținutul actului însă corespunde declarației părților, e făcut pe răspunderea lor și realitatea în fapt a declarației poate fi probată cu mijloace legale de dovadă.

De regulă doada aceasta se face cu un contra înscris, dar regula suferă excepții când e vorba de fraudă la lege și de împiedicări materiale sau morale de a avea un astfel de contra înscris, de exemplu când părțile actului înrudite între ele au declarat un preț inferior celui plătit spre a micșora taxa de înregistrare, înrudierea și intenția comună de fraudă a fiscului constituie o împiedicare morală de a fi cerut contra înscrisul și justifică doada prețului real plătit cu martori și prezumpții.

C u r t e a,

Având în vedere apelul făcut de Dumitra Stănescu împotriva sentinței civile n. 1278 din 1925 a Trib. secția I civ. cor. prin care i s'a respins acțiunea din esire din indiviziune intentată cu petițiunea înreg. la no. 39,418 din 1925.

Având în vedere actele și lucrările dosarului precum și concluziunile orale și scrise ale părților din care se constată următoarele:

Din căsătoria lui Petre Stan zis Stănescu cu Sevastia s'au născut 8 copii: Nicolae Petrescu, Elena căsătorită Săvulescu, Marietta căsătorită Novacescu, Zoe fostă căsătorită Scholz, Ioan Petrescu, Const. Stănescu, Alexandru Stănescu și Dumitra Stănescu; părinții Sevasta și Petre Stan zis Stănescu au avut următoarea avere: Sevasta a avut un imobil dotal în str. Sirenelor 54, iar ambii părinți au cumpărat împreună un teren în splaiul Domnița Maria 4 fostă Cotroceni 5, pe care au construit o casă. Petre Stan singur, în 1885, a cumpărat o bucată de teren alături, de șase metri fațadă și trei metri fundul, iar după aceea a mai cumpărat o altă fâșie de teren în suburbia Cărmidari, din care a revândut unele parcele

La 5 Octombrie 1879, Tribunalul Ilfov secția I-a a auto-

rizat schimbul între jumătatea indiviză a lui Petre Stan în imobilul din splaiul Domnița Maria 4, cu imobilul dotat al Sevastiei Stan din strada Sirenelor 54, schimb care s'a efectuat în fapt, deoarece acel imobil a fost apoi vândut.

La 9 Ianuarie 1921 moare Sevastia Petre Stănescu iar la 6 Aprilie 1922 Petre Stănescu.

Prin petiția înreg. la no. 39418 din 1923 Dumitra P. Stănescu intentă la Tribunalul Ilfov s. I civ. cor. acțiune în esire din indiviziune contra fraților și surorilor, susținând că averea succesorală rămasă pe urma defunctului Petre Stănescu ar consta din jumătatea indiviză a imobilului din splaiul Domnița Maria 4 și o porțiune de teren viran în suburbia Cărămidari, str. Spiroiu. Pârâțul Nicolae Petrescu a răspuns acestei acțiuni arătând că aceste imobile le-a cumpărat încă din timpul vieții def. Petre Stănescu, cu actele autentificate de Trib. Ilfov no. 6150 din 1922 și transcris la no. 1405 din 1922, aut. no. 2241 din 1922 și transcris la no. 1404 din 1922 și că deci nu există nici o avere succesorală de împărțit.

Reclamanta susținând că aceste acte constituie o donațiune deghizată și voind a face probatorii în acest scop, Tribunalul a găsit că acest lucru nu se poate face pe calea acțiunii de esire din indiviziune, ci pe aceia a unei acțiuni principale în anulare sau reducere și a respins acțiunea.

Având în vedere că împotriva acestei sentințe, Dumitra Stănescu a făcut apelul de față iar Curtea, prin jurnalul no. 4458 din 1926 a găsit că ea poate discuta, pe cale de excepție la întâmpinarea pârâțului, ca averea al cărei partaj se cere este dobândită de el încă din timpul vieții lui „de cujus”, valabilitatea actelor de dobândire, și, pentru a se stabili dacă este vânzare sau donațiune deghizată, a ordonat o expertiză prin expertul Henghele spre a se constata valoarea terenurilor cumpărate.

Având în vedere că în raportul său expertul ajunge la concluzia că prețul imobilului din splaiul Domnița Maria este de lei 355.000, iar al terenului din str. Spiroiu de 856—1284 lei.

Considerând că apelanta a susținut că întrucât în actele invocate de intimatul Nicolae Petrescu, prețul este inferior celui arătat de expert, care și el ar fi prea mic, actele sunt simulate și conțin o donațiune deghizată.

Că la aceasta, intimatul Nicolae Petrescu răspunde apărându-se în modul următor :

1) Nu mai poate fi vorba de un drept de proprietate a def. Petre Stănescu în imobilul din splaiul Domnița Maria, întrucât jumătatea sa din acest imobil a fost schimbată cu autorizația Tribunalului și imobilul soției sale Sevastia.

2) Avera succesorală a Sevastiei Stănescu a fost vândută de toți copiii ei lui Nicolae Petrescu, prin același act, cu același preț, iar vânzătorii nu contestă nici realitatea, nici prețul acestei vânzări.

3) De altfel prețul vânzării nu este cel arătat în act, pentru a micșora taxele fiscale, lucru ce dovedește cu recunoașterea a parte din frați și surori și cu actele ce prezintă în acest scop.

Considerând că în ce privește prima apărare a intimatului Nicolae Petrescu, nu se contestă și este dovedit că schimbul între imobilul dotat al Sevastiei Stănescu din str. Sirenelor și jumătatea indiviză a lui Petre Stănescu din imobilul din splaiul Domnița Maria 4, a fost autorizat de Tribunalul Ilfov s. I, prin jurnalul său din 5 Octombrie 1879 și că s'a efectuat în fapt, așa că Petre Stănescu nu mai avea nici un drept de proprietate în splaiul Domnița Maria 4.

Că, faptul că acest schimb nu a fost transcris, nu poate fi invocat de succesorii săi, cari răspund de obligațiunile sale.

Că, este de asemenea constant că legea nu distinge și că imobilul dotat poate fi schimbat cu respectarea dispozițiilor art. 1254 cöd. civil cu un imobil al soțului.

Că, așa fiind, nu se poate vorbi de o avere succesorală a

lui Petre Stănescu în imobilul din splaiul Domnița Maria, deoarece defunctul nu mai avea nici un drept în acel imobil.

Considerând însă că dacă s'ar admite că schimbul nu er fi avut loc și că defunctul Petre Stănescu a rămas coproprietar în imobilul din splaiul Domnița Maria 4 pe o jumătate, el și-a vândut-o fiului său Nicolae Petrescu prin actul aut. la no. 2240 din 1922 de Trib. Ilfov s. Notariat.

Considerând că prin actul aut. la no. 6150 din 1922 toți copiii defunctei Sevastia Stănescu vând fratelui lor Nicolae Petrescu toate drepturile lor în succesiunea mamei, iar Petre Stănescu declară și el încă odată că-și vinde partea sa indiviză din imobil, trecându-se drept preț al întregii vânzări suma de 49.500 lei.

Considerând că nu se poate spune că actul comun în care atât tatăl își vinde partea lui indiviză (presupunând că o mai avea), iar copiii vând drepturile lor în succesiunea mamei coproprietare, cu un preț fixat pentru toată vânzarea, ar fi un act simulat, de vreme ce actul nu se face de tată în ascuns, spre a-și avantaja un copil în detrimentul celorlalți ci pe față, autentic și loială cu copiii cari își vând și ei pe același preț drepturile lor de coproprietate.

Că deci, nu se poate susține că actul e pe jumătate real și pe jumătate simulat, că prețul este serios pentru jumătatea vândută de copii și vil pentru jumătatea vândută de tată.

Considerând însă că se stabilește că prețul trecut în actul spre a se plăti taxe fiscale mai mici, nu este cel realmente plătit și care corespunde evaluării făcute de expert.

Considerând că într'adevăr prețul de lei 1000, trecut în actul autentificat no. 2240 din 1922 corespunde valorii terenului din strada Spiroiu (singurul care era proprietatea lui Petre Stănescu) așa cum a fost arătată de expert în raportul său și în explicațiile orale.

Considerând că obiecțiunea apelantei că aprecierea expertului este sub valoarea reală nu este exactă, contrariul dovedindu-se cu actele depuse de intimatul Nicolae Petrescu și din care se constată că terenuri vecine se vîndeu în 1919—1923 cu prețuri asemănătoare și că este admisibil că acest loc care a rămas infundat după vânzarea parcelelor la drum să fi valorat mai puțin decât celelalte vândute de defunct.

Considerând că în ce privește imobilul din splaiul Domnița Maria 4, acesta a fost evaluat de expert la suma de 355.000 lei.

Că, această sumă corespunde valorii reale, deoarece chiar controlorul fiscalului, evaluând succesiunea defunctei Sevastia Stănescu o apreciază la 192.000 lei pentru jumătate imobil, ceea ce face 385.000 lei pentru întregul imobil, și diferența de apreciere este firească dacă ținem seama că evaluările fiscale nu sunt făcute cu parcimoniozitate.

Având în vedere că Nicolae Petrescu arată însă, că deși în act s'a trecut pentru necesitățile fiscale o valoare de numai 49.500 lei, însă în realitate a plătit 400.000 lei drept preț.

Considerând că acest lucru este stabilit cu recunoașterea surorii Marietta Novacescu că a primit 50.000 lei pentru partea sa, lucru ce reese și din chitanța de plată a Băncii Marmorosch Blank et Co., cu aceeași recunoaștere a surorii Zoe Scholz și chitanța respectivă a aceleiași bănci, cu declarația fratelui Ion Petrescu și recunoașterea la interogator a lui Const. Stănescu cu Alex. Stănescu că au primit câte 25.000 lei, iar în ce privește pe reclamanta Dumitra P. Stănescu și Elena Săvulescu, se stabilește că și ele au primit pentru partea lor același preț prin declarațiile făcute de Const. și Alex. Stănescu și de Zoe Scholz.

Considerând că reclamanta susține că actele invocate de Nicolae Petrescu nu pot fi ținute în seamă deoarece au fost depuse după introducerea apelului și nu odată cu întâmpinarea, ceea ce ar fi contrariu dispozițiilor legii de accelerare a judecăților.

Considerând însă că această obiecțiune nu mai poate fi ținută în seamă deoarece apelanta nu s'a opus la depune-

rea și discutarea acestor acte și că în drept pe lângă că legea din 1929 autoriza un supliment de întâmpinare, dar invocarea acestor acte a rezultat în mod necesar din desbateri, deoarece Curtea admitând contrar vederilor tribunalului, că se poate discuta în acțiunea de eșire din indiviziune valabilitatea actului de cumpărare, a averii lui „de cujus” abia după acest jurnal al Curței s'a născut pentru Nicolae Petrescu necesitatea de a dovedi realitatea actului de cumpărare.

Considerând că deasemenea este inexactă în drept afirmația apelantei că nu se pot invoca împotriva și actele și recunoașterile celorlalte părți în proces, deoarece nu se poate proba fără contra înscris împotriva unui act autentic.

Considerând că într'adevăr că dacă împotriva cuprinsului procesului-verbal de autentificare nu se poate invoca decât inscripția în fals, conținutul actului autentificat corespunde declarației părților și e făcut pe răspunderea lor.

Că, dacă de regulă contra dovada celor afirmate în act se face cu un contra înscris, această regulă suferă excepții când e vorba de fraudă la lege și de împiedicări materiale sau morale de a avea un astfel de contra înscris.

Că în speță, fraudă la legea fiscală este evidentă, urmărindu-se de părți plata unei taxe mai mici de înregistrare, mai ales că actul se face în familie, afirmație care apare cu atât mai verosimilă cu cât toate celelalte acte făcute între frați și surori cu privire la vânzările de părți succesoriale poartă de asemenea prețuri mici (1000 sau 50.000 lei) precum și actele dintre Ioan Petrescu și Nicolae Petrescu, Constantin P. Stănescu și Petrescu și actul dintre Alex. Stănescu și Elena Săvulescu.

Considerând de asemenea că imposibilitatea de procurare a unui act scris de care se vorbește în art. 1198 cod. civ. poate fi și de natură morală atunci când legăturile de rudenie, de respect împiedică pe o parte să ceară celelalte un act scris, precum este cazul în speță în actul făcut între tată și copil și între frați și surori.

Considerând dar, că fiind admisibilă în drept dovada că prețul real al vânzării imobilului din splaiul Domnița Maria 4 a fost cel corespunzător evaluării expertului, iar în fapt rezultând exactitatea afirmației lui Nicolae Petrescu, urmează că excepția invocată de Dumitra Stănescu pentru a înlătura actul de cumpărare că este un act simulat deoarece prețul e vil, nu corespunde realității.

Că deci, fiind inexact în fapt că nu sunt reale actele de cumpărare a averii lui Petre Stănescu de către Nicolae Petrescu, urmează că acesta le poate spune reclamantei și susține că la moartea sa, Petre Stănescu n'a mai lăsat nici o avere.

Că deci, nefiind avere succesorală de împărțit, acțiunea în eșire din indiviziune a unei averi inexistente este lipsită de obiect și cată a fi respinsă ca neîntemeiată.

Că astfel fiind, apelul este nefondat și urmează a fi respins. Pentru aceste motive, în virtutea legii, respinge ca nefondat apelul făcut de Dumitra (Dida) P. Stănescu. Cu recurs.

(ss) *Al. Costin, I. Dobrescu, V. Bordeianu.*

Grefier, (ss) *G. Dobrescu*

TRIBUNALUL BRAȘOV S. II

Audiența dela 6 Septembrie 1930

Președinția d-lui *Ilie V. Purdilă*, Președinte

Sentința Penală No. P. a. 1206

Repaus Duminical. Neaudierea din oficiu a martorilor asistenți din procesul-verbal de constatarea convențiunei atrage nulitatea cărței de judecată. Art. 384 al. 9, 404, 550 al. 3 și c. pr. pen. ard.

Intr'un proces pentru contravenție la legea repauzu-

lui duminical neaudierea din oficiu a martorilor asistenți prevăzuți în procesul verbal constituie cazul de nulitate prevăzut de art. 384 al 9 pr. pen. ard. întrucât omițându-se ascultarea acestor martori nu s'a putut stabili adevărata stare de fapt.

Tribunalul,

Admite apelul Parchetului și pentru cauza de nulitate de formă prevăzută de art. 384 al. 9 și în baza art. 550 al. 3 combinat cu 404 p' p', anulează sentința primei instanțe.

Indrumă judecătoria rurală Cernatu ca după audierea martorilor asistenți ai procesului verbal printr'o nouă desbatere principală cu un alt judecător să aducă o nouă sentință.

Fixează la 48 lei cheltueli postale care urmează ca împreună cu cât se vor mai face, să se oblige partea care va pierde procesul a le plăti Ministerului justiției.

Motivare :

Parchetul Tribunalului Brașov prin adresa Nr. 6354 din judecătoria rurală Cernatu, pentru că nu a audiat și mara judecătoria rurală Cernatu, pentru că nu a audiat și martorii asistenți din procesul verbal de constatare, care constituie cazul de nulitate de formă prevăzut de art. 384 al. 9 pr. pen. Cauza s'a fixat astăzi a se judeca în Camera de Consiliu, numindu-se la 30 August raportor d-l Președinte Ilie V. Purdilă și fixându-se pe tabla de publicațiune.

Tribunalul,

Având în vedere că prima instanță a audiat numai martorul propuse de inculpat, fără a ordona și audierea din oficiu a martorilor asistenți la constatarea contravențiunei.

Că audierea acestor martori era cu atât mai necesară cu cât martorul inculpatului nu precizează dacă e vorba de Duminica în care s'a făcut constatarea de jandarmi.

Că aceasta era necesară pentru a se stabili adevărata stare de fapt.

Considerând că prin aceasta judecătoria rurală Cernatu a săvârșit o nulitate prevăzută de art. 384 al. 9 pr. pen.

Că astfel sentința a trebuit anulată și prima instanță îndrumată a ține o nouă desbatere principală și a completa omisiunea efectuată la prima desbatere.

Văzând și art. 550 al. 3 p. p.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte Ilie V. Purdilă, s'a hotărât conform dispozitivului.

Prașov, la 6 Septembrie 1930.

Președinte, (ss) *I. V. Purdilă*. Jude (ss) *Traian Cătuneanu*.
Grefier, (ss) *Selariu*

NOTA. — Contra cărței de judecată 468 din 1930 a judecătoria rurală Cernatu prin care aceasta achită pe inculpat ce fusese dat în judecată pentru contravenție la legea repausului duminical, Parchetul a făcut apel. Tribunalul judecând acest apel anulează cartea de judecată înapoind dosarul judecătoriai ca aceasta să procedeze la o nouă judecare a cauzei.

Procedura penală ungară prin art. 550 dispune ca hotărârea apelată să fie cercetată mai întâi în Camera de Consiliu și în cazurile prevăzute de acest art. să fie și rezolvată. Intre cazurile prevăzute, e și acela că atunci când în cartea de judecată sânt nulități arătate de art. 384 pr. p. cartea de judecată să fie anulată pe baza art. 404 pr. p., înapoindu-se dosarul judecătoriai care e obligată a judeca din nou procesul.

Tribunalul a urmat această procedură, a găsit că

hotărârea apelată de Parchet conține un „caz de nulitate” prevăzut de art. 384, a anulat-o înapoind dosarul judecătoriei pe care a „îndrumat-o” să judece din nou afacerea.

Art. 384 al 9 are următoarea redacțiune: „Dacă instanța nu s'a pronunțat asupra propunerii făcând la desbaterea principală de către cel ce a declarat calea de atac, sau contra propunerii ori opunerii sale a dat hotărâre interlocutorii, care a violat sau a aplicat în mod greșit o dispozițiune sau un principiu al legii, esențial din punctul de vedere al acuzării sau apărării”.

Se cere deci să fie vorba de o *hotărâre interlocutorie*, prin care să se violeze sau să se aplice greșit o dispoziție sau un principiu al legii esențial din punct de vedere al acuzării sau apărării.

Ce făcuse judecătorii? Inculpatul fusese dat în judecată pe baza, unui proces verbal dresat de șeful postului pentru contravenție la leg. R. D.; în instanță ceruse să facă proba contra acestui proces-verbal, cererea i se admise, iar martorul în descărcare arătase că în Duminică când a văzut pe jandarm la inculpat, magazinul acestuia era închis. Pe baza acestei depoziții inculpatul a fost achitat. Parchetul a făcut apel pe motiv că nu s'au audiat martorii asistenți arătați în procesul verbal, fapt ce ar constitui cazul de nulitate prevăzut de art. 384 al 9 pr. p. și punctul acesta de vedere triumfă.

Nu putem fi de acord cu această soluție pentru că socotim că nu ne aflăm în cazul vizat de art. 384 al 9, nefiind vorba de o hotărâre interlocutorie care să fi violat sau aplicat greșit un principiu sau o dispoziție legală, deoarece legea repauzului duminical nu prevede obligațiunea de a se audia din oficiu martorii asistenți. Mai mult, socotim că în lipsă chiar de martori asistenți, procesul verbal dresat de jandarm își păstrează întreaga sa forță probantă pentru motivul că legea nu prevede nulitatea lui într'un asemenea caz și fiindcă o asemenea lipsă nu poate fi considerată ca un *ce* substanțial pentru existența procesului verbal mai ales când legea acordă unor asemenea procese verbale o forță probantă numai până la dovada contrară. A înlătura un proces verbal pentru motivul că nu e semnat și de martori asistenți ar însemna a nu ține seama că de multe ori agentul este în imposibilitate de a găsi martori, ar însemna deci a împiedeca însuși represiunea, iar pe de altă parte depășind precripțiunile legale am crea pe cale de interpretare nulități neprevăzute de lege și contrarii însuși scopului urmărit de aceasta. Jurisprudența Inaltei Curți este constantă în acest senz. (Pandectele Săptămânale 1929 p. 205 Cas. II 5 Dec. 1928 și jurisprudențele din notă).

Dacă martorii asistenți n'au nici o influență asupra validității procesului verbal — și în acest senz Jurisprudența Inaltei Curți e deasemenea constantă (Pand. Săp. 1929 pag. 251 Cas. II 10059 din 4 Dec. 1928) — nu vedem cum neaudierea lor din oficiu ar putea atrage nulitatea hotărârei când nu există nici o dispoziție legală în acest senz!

Pentru toate aceste socotim că nu era cazul anulării Cărții de judecată a judecătoriei.

De altfel riguroasa aplicare a acestui text prin crearea de nulități pe cale de interpretare sau de apreciere nu aduce în speță nici un folos. Din contra. Dosarul a fost restituit, i s'a fixat alt termen, va putea avea cel puțin o amânare, cartea de judecată va putea fi iarăși apelată, astfel că dacă inculpatul e vinovat își va primi

pedeapsa peste 7—8 luni, iar dacă e nevinovat va fi purtat tot atât timp prin fața instanțelor.

Si doar soluțiunea putea fi foarte simplă: Tribunalul chiar în sentință constată că martorul apărării nu precizează că Duminică când a văzut pe jandarm la inculpat, chiar în ace zi fusese dresat procesul verbal. Consecința acestei constatări — și nu poate fi decât una — este că inculpatul nu a *dovedit* inexactitatea constatărilor din procesul verbal și nefăcând deci dovada contrară el trebuia condamnat, *căci inculpatul are sarcina dovezii*. Cel puțin în vechiul regat aceasta ar fi fost soluția și o preferăm fiindcă ni se pare și conformă cu textele și rapidă.

AL. KOSTACHI
Judecător

Banchetul dat în onoarea viitorului Decan al Baroului Ilfov și a Consiliului

Vineri 13 cor. în Marea sală a restaurantului *Luzana*, a avut loc, din inițiativa unui grup de avocați, o masă colegială, la cari au luat parte 300 de avocați de toate vârstele. A prezidat D-l *Traian Alexandrescu*, cel mai simpatic dintre candidații la Decanat și cel care s'a dovedit că, în calitate de Pro-decan, a înfăptuit acte mari în folosul Corpului care-i dă dreptul să aspire și să fie ales astăzi ca Decan împreună cu membrii cari figurează pe lista sa.

Au luat cuvântul D-nii: *N. Schina*, *D. Grozdea*, *C. Solomonescu*, *Postelnicu D-ra Bujor*, *Dobrogeanu*, *R. Roseffi*, *Traian Alexandrescu* și *Valjean*, cari moștivând gestul maestrului *I. Micescu*, care și-a retras candidatura în favoarea listei *Traian Alexandrescu* au solicitat voturile confrăților pentru întreaga listă, spre a se da puțința viitorului decan să poată duce la bun sfârșit înființarea Casei de pensii cu începere dela 1 Aprilie a. c.

De către D-l *Traian Alexandrescu* s'a dat citire următoarei liste, făcându-se în parte elogiile fiecărui candidat:

Schina Nicolae, *Vasilescu Valjean I.*, *Solomonescu Constantin*, *Grozdea Dumitru*, *Mora Mihail*, *Perianu Dumitru*, *Simionescu Cezar*, *Chiriacescu George*, *Dobrescu I. Toma*, *Postelnicu D. S.*, *Alexandrescu Mișu*, *Bâsceanu Ionel* și *Renea Constantin*.

Intr'o caldă și frățească atmosferă s'a petrecut până la orele 12 jum. N'a lipsit nici sexul frumos care a dat farmecul cuvenit acestei serbări colegiale.

IscoD

A apărut în Editura *Curierul Judiciar*: LEGEA TIMBRULUI și a impozitului pe acte și fapte juridice din 1 Mai 1927, cu toate modificările la zi, adnotată cu deciziile Comisiunii centrale, Jurisprudența română și streină la zi, precum și Comentarii de doctrină de *A. B. Plopul*, avocat. Volumul, format mare, conține 510 pag. *Prețul 300 lei*.

A apărut: Legea pentru IMPUNERILE LA CONTRIBUȚIUNI DIRECTE, pe anul 1931, însoțită de Expunerea de Motive, Avizul Consiliului Legislativ, Rapoartele dela Cameră și Senat și Circulara dată de Ministerul de finanțe pentru aplicarea legii. Adnotată și Comentată. Promulgată și publicată în „Monitorul Oficial” No. 47 din 26 Februarie 1931 de *A. B. PLOPUL*.